

श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
(केंद्रीय विश्वविद्यालय)

बी-04, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र कटवारिया सराय, नई दिल्ली-110016

सत्यापन प्रमाणपत्र

(ऑनलाइन)

१. प्रमाणित किया जाता है कि शास्त्री में संचालित कक्षा के अनुसार सी.ओ., पी.ओ., पी.एस.ओ. एवं एल.ओ. का कार्य पूर्ण है।
२. प्रमाणित किया जाता है कि आचार्य में संचालित कक्षा के अनुसार सी.ओ., पी.ओ., पी.एस.ओ. एवं एल.ओ. का कार्य पूर्ण है।
३. प्रमाणित किया जाता है कि विशिष्टाचार्य में संचालित कक्षा के अनुसार सी.ओ., पी.ओ., पी.एस.ओ. एवं एल.ओ. का कार्य पूर्ण है।

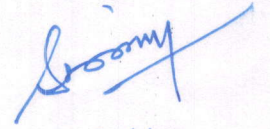

विभागाध्यक्ष हस्ताक्षर

नाम: श्री. प्रदीप कुमार
शर्मा

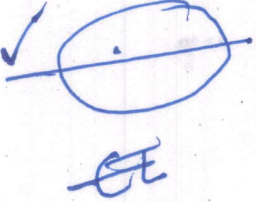
दिनांक: 21.8.24

सत्यापित
VERIFIED

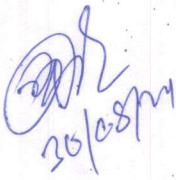

कुलसचिव / Registrar

श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-4, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

©

30/08/24

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

बी-४, कुतुबसांस्थानिकक्षेत्रम्, नवदेहली

पौरोहित्यविभागः

उपाधिकार्यक्रमाः

विशिष्टाचार्यः

विशिष्टाचार्यः (एकवर्षीयस्नातकोत्तर) पौरोहित्यमुपाधिकार्यक्रमविवरणम्

विशिष्टाचार्यकार्यक्रमपरिणामाः (PSO.)

पौरोहित्यशास्त्रकार्यक्रमस्यान्ते छात्रः-

1. व्यापकस्तरे पौरोहित्यशास्त्रीयसिद्धान्तानां परिज्ञानं करिष्यति।
2. पौरोहित्यशास्त्रस्य तार्किकरूपेण तर्कसङ्गतप्रकारेण वैज्ञानिकदृष्ट्या च समालोचनात्मकं चिन्तनं कर्तुं शक्यति। अपि च समस्यानां समाधाने विश्लेषणे चिन्तने च समर्थो भविष्यति।
3. पौरोहित्यशास्त्रस्य ज्ञानं लिखितरूपेण मौखिकरूपेण च सम्प्रेषयितुं शक्यति। तथा च स्वविचारमनुभवमभिव्यक्तिञ्च प्रकटयितुं समर्थो भविष्यति।
4. पौरोहित्यशास्त्रस्य प्रयोगात्मकविषयाणामधिगमे सामूहिकरूपेण कार्यं कर्तुं शक्यति। अनेन समूहस्येतरसदस्यैः सह पारस्परिककौशलानां विनिमयेन, शैक्षणिक-भावनात्मकस्तरेषु प्रभावेण च सामाजिककौशलस्य विकासः करिष्यति।
5. पौरोहित्यशास्त्रस्य विविधप्रकारस्याधिगमे सुनियोजितप्रणाल्या कार्यं विधाय लोकतान्त्रिकमूल्यार्जनञ्च कृत्वा उत्तरदायित्वं निर्वोढुं समर्थो भविष्यति। अनेन लोकतान्त्रिकाभिवृत्तिः जायमाना भविष्यति।
6. विभिन्नमूल्यप्रणालीनामभिज्ञानं कृत्वा नैतिकाचरणेन समृद्धो भविष्यति। अनेन प्रकारेण सदाचारं व्यावसायिकनैतिकतां चावगन्तुं शक्यति।
7. पौरोहित्यशास्त्रस्य तु पर्यावरणेन सह साक्षात्सम्बन्धकारणाद् विभिन्नपर्यावरणविषयकचर्चानां समस्यादीनां च विषये दत्तावधानो भविष्यति। अतः पर्यावरणविषये तस्य स्थिरताविषये च जागरूको भविष्यति।
8. पौरोहित्यशास्त्रस्याध्ययनेन स्वनिर्देशितपद्धत्या आजीवनं शिक्षोन्मुखं भूत्वा कार्यकौशले दक्षो भविष्यति।
9. पौरोहित्यशास्त्रस्याधिगमनेन विचाराणां प्रमाणानामनुभवानां मूल्याङ्कनेन अनुसन्धाने सक्षमो भविष्यति।
10. पौरोहित्यकर्मादिप्रायोगिककार्ये समर्थो भूत्वा आजीविकाप्राप्तुं शक्यति।
11. पौरोहित्यकर्मसु परामर्शं दातुं समर्थो भविष्यति।
12. पौरोहित्यशास्त्रस्याध्ययनेन सांस्कृतिक-धार्मिक-सामाजिकादिविषयान् प्रति आकृष्टो भविष्यति।

विशिष्टाचार्यकार्यक्रमपरिणामाः (Programme Outcomes For Vishistacharya)

विशिष्टाचार्यः(एकवर्षीयस्नातकोत्तरे) पौरोहित्यशास्त्रकार्यक्रमस्यान्ते छात्रः-

- 1- PO 1- समीक्षात्मकगहनमध्ययनम्-
  - निर्धारितग्रन्थानां गहनरूपेण पठने क्षमो भविष्यति।
  - एतेषां व्यापकनिहितार्थानाम् अधिगमे सक्षमो भविष्यति।
  - विभिन्नरूपाणां शैलीनां संरचनानाञ्च गभीराध्ययनं करिष्यति।
  - विभिन्नव्याख्यात्मकतकनीकीनां प्रयोगः करिष्यति।
- 2- PO 2- आलोचनात्मकञ्चिन्तनम्-
  - विभिन्नचर्चासु विषयेषु च गहनरूपेण चिन्तने समर्थो भूत्वा वास्तविकजीवनस्य स्थितिभ्यः, सम्बन्धकरणे सक्षमो भविष्यति।
  - ज्ञानस्य संश्लेषणम् एकीकरणञ्च करिष्यति।
  - तर्ककौशलस्याभ्यासः विकासश्च भविष्यति।
  - विषयवस्तुनः गहनाध्ययने समर्थो भविष्यति।
- 3- PO 3- ज्ञानस्यैकीकरणम्-
  - इदम् एकस्मिन् विषये एकाधिकविषयेषु विस्तृतज्ञानं प्रप्स्यति।
  - अनुशासनात्मकसीमानां ज्ञानमैकीकृतकरणस्य क्षमतां प्रदर्शितं करोति।
  - ज्ञानस्य वर्तमानस्थितेः अध्ययनं करिष्यन्ति।
  - बहुविषयकाधिगमक्षमता कर्तुं शक्यति।
  - अन्यविषयाणां कार्येषु परिचिताः भविष्यन्ति।
- 4- PO 4- सम्प्रेषणकौशलम्-
  - इदं विभिन्नस्वरूपेषु ज्ञानस्य सम्यक्प्रकारेण साधनाय सम्प्रेषितकरणस्य क्षमतां प्रदर्शयति।
  - अस्मिन् विषयसामग्रीभ्यः सन्दर्भेभ्यः प्रकृतेश्च लेखनशैलीं समुचितरूपेण समायोजितकरणस्य क्षमताः सन्निहिताः सन्ति।
  - लिखितप्रकारेण मौखिकप्रकारेण च सम्वाद कर्तुं शक्यति।
  - स्पष्टरूपेण प्रभावीप्रकारेण च लेखनम्, लेखनम् अनुकूलितकरणम्।
  - सर्वाभ्यः स्थितिभ्यः विश्लेषणात्मककौशलम्।
- 5- PO 5- अनुसन्धानस्याभिक्षमता-
  - कस्मैचिदपि विषयाय आलोचनात्मकस्य विद्वत्तापूर्णान्वेषणस्य भावनायाः विकासः।
  - उपयुक्तानुसन्धानस्रोतानामभिज्ञानं मूल्याङ्कनकरणं च करिष्यति।
  - प्रलेखिताकादमिकलेखने स्रोतांसि संन्यस्तीकरणम् कर्तुं शक्यति।
  - तेषु स्रोतेषु प्रत्युत्तरे मूलतर्कसज्जीकरणं भविष्यति।
  - अनुसन्धानपद्धतेः विशेषाध्ययनं भविष्यति।
  - शोधान्वेषणाय कौशलं प्रप्स्यति।
- 6- PO 6- वैश्विकनागरिकरूपे भूमिकानिर्वहणम्-
  - वैश्विकप्रणालीनाम् आलोचनात्मकं बोधं सम्बन्धितपरिवर्तनञ्च प्रभावितकरणाय समुदायेषु स्वस्य भूमिकायाः निर्वहणं करिष्यति।
  - स्थानादिकानामनुचिन्तनं विना परेषां भावनानां विचाराणाञ्च सम्माननं भविष्यति।
  - विश्वस्य जनानां समाजानां पर्यावरणस्य च मध्ये परस्परसहभागस्य प्रदर्शनम् करिष्यति।

7- PO ७- पौरोहित्यशास्त्रस्य मानकग्रन्थानां समीक्षणम्-

- पौरोहित्यशास्त्रस्य निर्धारितमानकग्रन्थानां गहनाध्ययनेन समीक्षात्मकतथ्यानामन्वेषणम्।
- पौरोहित्यशास्त्रे मानकग्रन्थानां समीक्षा भविष्यति।
- पौरोहित्यशास्त्रसम्बन्धितग्रन्थानामालोडनं करिष्यति।
- प्राचीनार्वाचीनपौरोहित्यविषयकग्रन्थानां समीक्षात्मकमध्ययनं भविष्यति।
- पौरोहित्यशास्त्रस्य विविधग्रन्थानां परिज्ञानं करिष्यति।

8- PO 8- पौरोहित्यशास्त्रस्य सैद्धान्तिकं प्रायोगिकञ्च परिज्ञानम्-

- पौरोहित्यशास्त्रस्य ज्ञानाभिवृद्धयर्थं तेषां सम्बन्धिततथ्यानां समुचितज्ञानार्थञ्च सैद्धान्तिकाध्ययनेन सह प्रायोगिकमध्ययनम्। अत्र अन्तर्निहिताः सन्ति ख
- पौरोहित्यशास्त्रस्य महत्त्वं समृद्धत्वञ्चाभिज्ञातुं शक्यन्ति।
- पौरोहित्यशास्त्रस्य सैद्धान्तिकतत्त्वानां परिचं दास्यन्ति।
- पौरोहित्यशास्त्रस्य प्रायोगिकाध्ययनेन जीवने तेषां प्रयोगे सक्षमाः भविष्यन्ति।

विशिष्टाचार्यपाठ्यक्रमपरिणामाः (Course Outcomes For Vishishstacharya/M.phil(विशिष्टाचार्यः)एकवर्षीयपाठ्यक्रमपरिणामाः M.phil. (पौरोहित्यशास्त्रपाठ्यक्रमस्यान्ते छात्रः -

पाठ्यक्रमः	पाठ्यक्रमपरिणामाः
पाठ्यक्रमः1- पारस्करगृह्यसूत्रम् परिशिष्टप्रकरणम्	CO -1 पारस्करगृह्यसूत्रमितिग्रन्थस्य विषये परिचयमवाप्य तस्य विशेषतां वक्तुं शक्यति। CO -2 पारस्करगृह्यसूत्रमितिग्रन्थस्य विषयवस्तूनि व्यक्तीकर्तुं समर्थो भविष्यति। CO -3 पारस्करगृह्यसूत्रमितिग्रन्थस्य विषयान् अवबुद्ध्य व्याख्यायितुं शक्यति। CO -4 पारस्करगृह्यसूत्रविषयकसिद्धान्तान् ज्ञात्वा प्रदर्शयितुं शक्यति। CO -5 पारस्करगृह्यसूत्रस्य विषयमवगम्य वर्णनपुरस्सरम् अनुप्रयोगे समर्थो भविष्यति। CO -6 पारस्करगृह्यसूत्रविषयाणां प्रयोगं कर्तुं शक्यति। CO -7 पारस्करगृह्यसूत्रविषयकसिद्धान्तानां विश्लेषणं कर्तुं सक्षमो भविष्यति। CO -8 पौरोहित्यशास्त्रस्य क्रमिकसोपानानि ज्ञातुं शक्यति।
पाठ्यक्रमः2- भारतीयकर्मकाण्डस्वरूपाध्ययनम्	CO -1 भारतीयकर्मकाण्डस्वरूपाध्ययनमिति ग्रन्थस्य ग्रन्थकारस्य इत्युभयोः विषये परिचयमवाप्य द्वयोः विशेषतां वक्तुं शक्यति। CO-2 भारतीयकर्मकाण्डस्वरूपाध्ययनमवगन्तुं शक्यति। CO -3 भारतीयकर्मकाण्डस्वरूपाध्ययनं कृत्वा भारतीयकर्मकाण्डस्यानुप्रयोगे निपुणो भविष्यति। CO-4 भारतीयकर्मकाण्डस्य विश्लेषणं कर्तुं शक्यति। CO -5 भारतीयकर्मकाण्डस्य गुणदोषादि-निर्णये आकलयितुं शक्यति। CO-6 भारतीयकर्मकाण्डस्य गुणदोषादीनां- विवेचने निपुणो भविष्यति। CO -7 भारतीयकर्मकाण्डस्य विषयाणां कथने दक्षो भविष्यति। CO -8 भारतीयकर्मकाण्डस्य विषयाणां फलविचारणे कथने च सक्षमो भविष्यति। CO-9 भारतीयकर्मकाण्डस्य विषयाणां फलविचारस्य तेषां विशेषतां कथयित्वा विश्लेषणं कर्तुं शक्यति।

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः
(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

बी-4, कुतुबसांस्थानिकक्षेत्रम्, नवदेहली – 110016

अधिगमपरिणामाः)Learning Outcome(

संकायः वेदवेदांगपीठ -म्

विभागः -पौरोहित्यम्

कक्षा- विशिष्टाचार्यः

सत्रम्- प्रथमम्

पत्रम्सीसी - -1

ग्रन्थना पारस्कर

इ का ई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगमपरिणामाः)Learning Outcome(	क्रेडि ट	होरा)Ho urs(	अङ्काः

01	<p>1.1 रुद्राभिषेकपरिचयः प्रथमोऽध्यायः शिवसंकल्पसूक्तम्) ,(</p> <p>1.2 रुद्राभिषेकस्य स्वरूपम्</p> <p>1.3 रुद्राभिषेकस्य उद्देश्यम्</p> <p>1.4 रुद्राभिषेकस्य आवश्यकता महत्त्वं च</p> <p>1.5 अन्यशास्त्रैः सह सम्बन्धः</p> <p>1.6 हस्तस्वर ज्ञानम्</p>	<p>रुद्राभिषेकस्यपरिचयमवाप्य व्याख्यातुं शक्यति।</p> <p>रुद्राभिषेकस्यस्वरूपं विज्ञाय विश्लेषणं कर्तुं शक्यति।</p> <p>रुद्राभिषेकस्यस्योद्देश्यानि आवश्यकतां महत्त्वञ्चावगम्य अध्ययने प्रवृत्तो भविष्यति।</p> <p>पौरोहित्यशास्त्रस्य अन्यशास्त्रैः सह सम्बन्धं ज्ञात्वा बहुविषयकमध्ययनं प्रति रुचिः भविष्यति।</p> <p>सम्प्रदायप्रबोधिनीशिक्षाविषये परिचयमवाप्य तेषां विशेषतां वक्तुं शक्यति।</p> <p>वेदमन्त्राणाम् उच्चारणे , हस्तस्वरसंचालने च तेषां सिद्धान्तानाम् अनुप्रयोगे निपुणो भविष्यति।</p>	1	15	20
----	--	--	---	----	----

02	<p>2.1 द्वितीयोऽध्यायः ,(पुरुषसूक्तम्)वर्णो ञ्चारणम् - उदात्त, - अनुदात्त स्वरितादि स्वराणां ज्ञानम् ।</p> <p>2.2 पाठकस्य गुण दोषविषये - ज्ञानम्</p> <p>2.3 यकारस्य जकारोञ्चारणं , मूर्धन्य षकारस्य ,खकारोञ्चारणम् अनुस्वारस्य गुंकारोञ्चारणम्</p>	<ul style="list-style-type: none"> • रुद्रष्टाधायी इति ग्रन्थस्य प्रथमोऽध्यायतः चतुर्थोऽध्यायं यावत् वेदमन्त्रोञ्चारणे समर्थो भविष्यति। • उदात्त - अनुदात्त - स्वरितादि स्वराणां विषये ज्ञात्वा तेषां प्रयोगं कर्तुं शक्यति। पाठकस्य गुण दोषविषये - • ज्ञानं सम्प्राप्य तेषां विश्लेषणपूर्वकमध्ययने क्षमो भविष्यति। • यकारस्य जकारोञ्चारणंमूर्धन्य , षकारस्य खकारोञ्चारणम् अनुस्वारस्य गुंकारोञ्चारणम् इति विषयं ज्ञात्वा तस्य प्रयोगे समर्थो भविष्यति। • वेदमन्त्रोञ्चारणस्य प्रविधिं ज्ञात्वा व्यावहारिकजीवने अनुप्रयोगे क्षमो भविष्यति। 	1	15	20
03	<p>3.1 तृतीयोऽध्यायः अप्रतिरथ) ,(सूक्तम्</p> <p>3.2 वर्णोञ्चारणम्</p> <p>3.3 उदात्त - - अनुदात्त स्वरितादि स्वराणां ज्ञानम्</p>	<ul style="list-style-type: none"> • रुद्रष्टाधायी , सम्प्रदायप्रबोधिनीशिक्षा इति ग्रन्थस्य ग्रन्थकारस्य च विषये परिचयमवाप्य तेषां विशेषतां वक्तुं शक्यति। • रुद्रष्टाधायी इति ग्रन्थस्य अप्रतिरथसूक्तस्य सस्वरपाठकर्तुं समर्थो भविष्यति। 	1	15	20
04	<p>4.1 चतुर्थोऽध्यायः सूर्यसूक्तम्</p>	<ul style="list-style-type: none"> • रुद्रष्टाधायी इति ग्रन्थानुसारेण मन्त्रोञ्चारणम् कर्तुं शक्यति। 	1	15	20

	<p>मन्त्रोच्चारणम्</p> <p>4.2 उदात्तस्वरज्ञानम्</p> <p>4.3 अनुदात्तस्वरज्ञानम्</p> <p>4.4स्वरितस्वरज्ञानम्</p> <p>4.5 सस्वरवेदमन्त्रोच्चारणफलम्</p>	<ul style="list-style-type: none"> हस्तस्वरसन्चालनमाध्यमेन मन्त्रोच्चारणस्य प्राप्तफलानि च विज्ञाय तेषां प्रयोगे परीक्षणे च समर्थो भविष्यति। 			
05	5.1 अनुशिक्षण आन्तरिकमूल्यांकनम्	<ul style="list-style-type: none"> अनुशिक्षणमाध्यमेन क्लिष्टविषयवस्तूनि सम्यगवगत्य तेषां विश्लेषणे क्षमो भविष्यति। आन्तरिकमूल्यांकनेन प्राप्तज्ञानस्य परीक्षणं भूत्वा आत्मविश्लेषणे समर्थो भविष्यति। 	No n Cre dit	15	20

संकायवेदवेदांग पीठ -
विभाग -पौरोहित्यम्

कक्षा- शास्त्री

-सत्रम् प्रथम

पत्रमूसीसी --2

ग्रन्थनाम – ग्रहशान्तिः

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगमपरिणामाः)Learning Outcome(	क्रेडिट	होरा)Hour s(	अङ्काः
01	<p>1.1 श्रीगणेशाम्बिकापूजनम्</p> <p>1.2 षोडशोपचारविधिः</p> <p>1.3 विशेषार्घ्यविधिः</p>	<ul style="list-style-type: none"> श्रीगणेशाम्बिकापूजनम् , षोडशोपचारविधिं विशेषार्घ्यविधिं च विज्ञाय तेषामनुप्रयोगे समर्थो भविष्यति। 	1	15	20

02	2.1 कलशस्थापनम् 2.2 मण्डपस्थापनम्	<ul style="list-style-type: none"> • कलशस्थापनविषयानवगत्य तेषां प्रयोगे च क्षमो भविष्यति। • मण्डपस्थापनविधिं ज्ञात्वा अनुप्रयोगे दक्षो भविष्यति। 	1	15	20
03	3.1 षोडशमातृकापूजनम् 3.2 सप्तधृतमातृकापूजनम् 3.3 आयुष्यमन्त्रजपम् 3.4 नान्दीश्राद्धम् 3.5 आचार्यादिवरणम्	<ul style="list-style-type: none"> • ग्रहशान्तिविषये षोडशमातृकादिपूजनं अवगत्य तेषां प्रयोगे च क्षमो भविष्यति। • षोडशोपचारविधिं विज्ञाय विविधपूजनमनुप्रयोगे समर्थो भविष्यति। 	1	15	20
04	4.1 दिग्रक्षणम् 4.2 सर्वतोभद्रदेवतापूजनम्	<ul style="list-style-type: none"> • दिग्रक्षणे समर्थो भविष्यति। • सर्वतोभद्रदेवतापूजनं विज्ञाय अध्ययनं प्रति रुचिः भविष्यति। • ग्रहशान्ति कर्मणि तेषामनुप्रयोगे क्षमो भविष्यति। 	1	15	20
05	5.1 अनुशिक्षणमाध्यमेन क्लिष्टविषयवस्तुनि सम्यगवगत्य तेषां विश्लेषणे क्षमो भविष्यति। अन्तरिकमूल्यांकनम्/	<ul style="list-style-type: none"> • अनुशिक्षणमाध्यमेन क्लिष्टविषयवस्तुनि सम्यगवगत्य तेषां विश्लेषणे क्षमो भविष्यति। • अन्तरिकमूल्यांकनेन प्राप्तज्ञानस्य परीक्षणं भूत्वा 	Non Credit	15	20

		आत्मविक्षेपणे समर्थो भविष्यति।			
--	--	-----------------------------------	--	--	--

संकायवेदवेदांग पीठ -

विभाग -पौरोहित्यम्

कक्षा- शास्त्री

-सत्रम् द्वितीयम्

पत्रम्सीसी -- 3

ग्रन्थनाम रुद्राष्टाध्यायी -(पञ्चमोऽध्यायतःशान्त्याध्यायपर्यन्तम्)

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगमपरिणामाः)Learning Outcome(	क्रेडिट	होरा)Hours(	अ इकाः
01	1.1 पञ्चमोऽध्यायः मन्त्रं 33आदितः) (यावत् 1.2 रुद्रसूक्तम्	<ul style="list-style-type: none"> रुद्राभिषेकस्यस्वरूपं विज्ञाय विक्षेपणं प्रयोगं च कर्तुं शक्यति। रुद्राभिषेकविधिं ज्ञात्वा तस्यानुप्रयोगे क्षमो भविष्यति। 	1	15	20
02	2.1 पञ्चमोऽध्यायः-34) मन्त्रं यावत् (66	<ul style="list-style-type: none"> रुद्राभिषेकस्यस्वरूपं विज्ञाय विक्षेपणं प्रयोगं च कर्तुं शक्यति। रुद्राभिषेकविधिं ज्ञात्वा तस्यानुप्रयोगे क्षमो भविष्यति। 	1	15	20

03	3.1 षष्ठोऽध्यायः (सोमसूक्तम्) 3.2 सप्तमोऽध्यायः 3.3 अष्टमोऽध्यायः 18) मन्त्रं यावत्(	<ul style="list-style-type: none"> सोमसूक्तं ज्ञात्वा तस्योपयोगं कर्तुं शक्यति। सप्तमोऽध्यायं विज्ञाय तेषानुप्रयोगे क्षमो भविष्यति। चमकानुवाकं विज्ञाय तेषां विश्लेषणे दक्षो भविष्यति। रुद्राभिषेकविधिं ज्ञात्वा तस्यानुप्रयोगे क्षमो भविष्यति। 	1	15	20
04	4.1 अष्टमोऽध्यायस्य 19)मन्त्रतःसमाप्तिं यावत् 4.2 शान्त्याध्यायः	<ul style="list-style-type: none"> रुद्राभिषेकविधिं ज्ञात्वा तस्यानुप्रयोगे क्षमो भविष्यति। शान्त्याध्यायं ज्ञात्वाशान्तिपाठकर्तुं, निपुणो भविष्यति। 	1	15	20
05	5.1 अनुशिक्षण / आन्तरिकमूल्यांकनम्	<ul style="list-style-type: none"> अनुशिक्षणमाध्यमेन क्लिष्टविषयवस्तूनि सम्यगवगत्य तेषां विश्लेषणे क्षमो भविष्यति। आन्तरिकमूल्यांकनेन प्राप्तज्ञानस्य परीक्षणं भूत्वा आत्मविश्लेषणे समर्थो भविष्यति। 	Non Credit	15	20

कक्षा- शास्त्री
सीसी -पत्रम्- 4

-सत्रम् द्वितीयम्

ग्रन्थनाम(देवताविशेषत आशीर्वादपर्यन्तम्) ग्रहशान्तिः -

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगमपरिणामाः)Learning Outcome(	क्रेडिट	होरा)Hours(	अङ्काः
01	1.1देवताविशेषः	<ul style="list-style-type: none"> देवताविशेषविषये 	1	15	20

	<p>1.2प्रधानकलशस्थापनम्</p> <p>1.3अग्न्युत्तारणविधिः</p> <p>1.4प्रधानमूर्ति प्राणप्रतिष्ठा-</p> <p>1.5पञ्चभूसंस्कारः</p> <p>1.6अग्निस्थापनम्</p> <p>1.7सूर्यादिग्रहाणां स्थापनं पूजनं च</p> <p>1.8अधिदेवता स्थापनं पूजनं च</p>	<p>परिचयमवाप्य तेषां विशेषतां वक्तुं शक्यति।</p> <ul style="list-style-type: none"> ● प्रधानकलशस्थापनविधौ समर्थो भविष्यति। ● अग्न्युत्तारणविधिसम्पादने तेषामनुप्रयोगे दक्षो भविष्यति। ● प्रधानमूर्ति-प्राणप्रतिष्ठसम्पादने निपुणो भविष्यति। ● पञ्चभूसंस्कारे अग्निस्थापने च निपुणो भविष्यति। ● सूर्यादिग्रहाणां स्थापने , अधिदेवता स्थापने पूजने च दक्षो भविष्यति। 			
02	<p>2.1प्रत्यधिदेवतास्थापनं पूजनं च</p> <p>2.2विनायकादि-पञ्चलोकपालदेवता-क-वास्तोष्पति-क्षेत्रपालदेवतास्थापनं पूजनं च</p> <p>2.3दशदिक्पालादीनामावाहनं पूजनं च</p> <p>2.4असंख्यातरुद्रकलशस्थापनं पूजनं च-</p> <p>2.5कुशकण्डिकाकरणम्</p> <p>2.6आवाहितदेवानां हवनम्-</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● प्रत्यधिदेवतास्थापने पूजने च निपुणो भविष्यति । ● विनायकादि-पञ्चलोकपालदेवता-वास्तोष्पति-क्षेत्रपालदेवतास्थापनेपूजने च दक्षो भविष्यति। ● दशदिक्पालादीनामावाहनं पूजनं च ज्ञात्वा तेषां प्रयोगे क्षमो भविष्यति। ● असंख्यातरुद्रकलशस्थापनं - पूजनं च विज्ञाय तेषामनुप्रयोगे दक्षो भविष्यति। ● कुशकण्डिकाकर्तुं समर्थो भविष्यति। आवाहितदेवानां हवनविषये- ज्ञानमवाप्य तेषां प्रयोगे कुशलो भविष्यति। 		15	20
03	<p>3.1प्रधानहोमः</p> <p>3.2सर्वतोभद्रमण्डलस्थदेवानां हवनम्-</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● प्रधानहोमस्य ज्ञानमवाप्य प्रयोगं कर्तुं शक्यति। ● सर्वतोभद्रमण्डलस्थदेवानां - हवनज्ञाने तेषामनुप्रयोगे दक्षो 	1	15	20

	<p>3.3स्विष्टकृतहवनम् -</p> <p>3.4भूरादिनवाहुतयः</p> <p>3.5एकतन्त्रेणदशदिक्पालादीनां बलिदानम्</p> <p>3.6ग्रहाणां बलिदानम्</p> <p>3.7गणपत्यादिपञ्चलोकपालानां - बलिदानम्</p> <p>3.8सूर्यादिग्रहाणामेकतन्त्रेण बलिदानम्</p> <p>3.9बलिदानसंकल्प ,क्षेत्रपालबलिदानम्</p> <p>पूर्णाहुतिः</p>	<p>भविष्यति।</p> <ul style="list-style-type: none"> स्विष्टकृतहवनम् - ज्ञात्वा तेषामुपयोगं कर्तुं शक्यति। भूरादिनवाहुततीनां ज्ञानं , एकतन्त्रेणदशदिक्पालादीनां पूर्णाहुतिं,बलिदानम् च विज्ञाय तेषां प्रयोगे निपुणो भविष्यति। 			
04	<p>4.1वसोद्धाराहवनम्</p> <p>4.2ब्रह्मणे पूर्णपात्रदानम्</p> <p>4.3श्रेयोदानम्</p> <p>4.4आचार्यादीन् दक्षिणादानम्</p> <p>4.5ब्राह्मणभोजनसंकल्पः</p> <p>4.6उत्तरपूजनम्</p> <p>4.7आचार्यायप्रधानपीठदिदानम्</p> <p>4.8अभिषेकः</p> <p>4.9घृतच्छायापात्रदानम्भूयसीदक्षिणा , संकल्पआवाहितदेवतानां विसर्जनम्:तिलकाशीर्वाद ,क्षमाप्रार्थना,</p>	<ul style="list-style-type: none"> वसोद्धाराहवनं विज्ञाय अनुप्रयोगे क्षमो भविष्यति। ब्रह्मणे पूर्णपात्रदानविषये ज्ञात्वा कथयितुं शक्यति। श्रेयोदानविषये ज्ञानं प्राप्य वक्तुं क्षमो भविष्यति। <p>आचार्यादीन् दक्षिणादानम् , ब्राह्मणभोजनसंकल्पउत्तरपूजनम् , अभि,आचार्यायप्रधानपीठदिदानम् षेकं च विज्ञाय तेषां प्रयोगे समर्थो भविष्यति।</p> <ul style="list-style-type: none"> घृतच्छायापात्रदान - भूयसीदक्षिणा संकल्प आवाहितदेवतानां विसर्जन- क्षमाप्रार्थना तिलकाशीर्वादादिविषयान् च ज्ञात्वा तेषामनुप्रयोगे निपुणो भविष्यति । 	1	15	20
05	<p>आन्तरिकमूल्यांकनम्/अनुशिक्षण 5.1</p>	<ul style="list-style-type: none"> अनुशिक्षणमाध्यमेन क्लिष्टविषयवस्तूनि सम्यगवगत्य तेषां विश्लेषणे क्षमो भविष्यति। आन्तरिकमूल्यांकनेन 	Non Credit	15	20

		प्राप्तज्ञानस्य परीक्षणं भूत्वा आत्मविक्षेपणे समर्थो भविष्यति।			
--	--	---	--	--	--

संकायवेदवेदांग पीठ -

-विभागपौरोहित्यम्

कक्षा- शास्त्री

-सत्रम् तृतीयम्

सीसी -पत्रम्- 5

ग्रन्थनाम -मुहूर्तचिन्तामणि

भागः (Unit)	विषयवस्तु	अधिगमपरिणामाः)Learning Outcome(	अंक	होरा)Hours(	क्रेडिट
1	<p>ग्रन्थपरिचयः 1.1 ग्रन्थकारस्य परिचयः 1.2 मंगलाचरणम् 1.3, तिथीनामीशाः, तिथीनां नन्दादिसंज्ञा च रव्यादिवारेषु 1.4 निषिद्धतिथिनक्षत्राणि, अधमयोगाः तिथिषु वर्जितकार्याणि, दग्धविषहृताशनयोगाश्च शून्यतिथयः 1.5योगाश्च, शून्यनक्षत्रराशिलग्नानि, शून्यतिथिनक्षत्राणां परिहारश्च सिद्धयोगदूषणम् 1.6, निषिद्धसिद्धयोगाश्च स्थिरयोगाः 1.7, स्थिरयोगानां साधनविधिः,</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● मुहूर्तचिन्तामणिग्रन्थस्य ग्रन्थकारस्य च विषये परिचयमवाप्य तेषां विशेषतां वक्तुं शक्यति। ● तिथ्यादीनां विभिन्नसंज्ञानां शुभाशुभत्वञ्च ज्ञात्वा तेषां समीक्षणे समर्थो भविष्यति। ● तिथियोगादिभिः -नक्षत्र-वार-निर्मितानां विभिन्नशुभाशुभयोगानां विषये परिज्ञाय व्यावहारिकजीवने तेषामनुप्रयोगे दक्षो भविष्यति। ● आनन्दादियोगान् सम्बुद्ध्य तात्रेखांकितं कृत्वा वर्णने अनुप्रयोगे च निपुणो भविष्यति। ● ग्रासभेदेन शुभाशुभविचारे निपुणो भविष्यति। ● पक्षरन्धादीनां परिहारविषये वक्तुं शक्यति। 	20	15	1

	<p>अशुभयोगानां परिहारश्च</p> <p>रवियोगाः 1.8, वारक्रमेण</p> <p>सर्वार्थसिद्धयोगाश्च</p> <p>1.9</p> <p>उत्पात्मृत्युकाणसिद्धयोगलक्षणानि परिहारः, शुभकार्येषु वर्ज्ययोगाश्च</p> <p>ग्रासभेदेन 1.10</p> <p>शुभाशुभविचारः</p> <p>सामान्यरूपेण वर्ज्यकार्याणि, आवश्यके पक्षरन्ध्रतिथौ परिहारश्च</p>				
2	<p>अशुभमुहूर्ताः: कुलिकादि 2.1, वारक्रमेण दूषितमुहूर्ताः</p> <p>होलाष्टकविचारः 2.2</p> <p>अशुभयोगानां परिहारः</p> <p>भद्राविचारः 2.3, भद्रायाः</p> <p>मुखपुच्छवासविचारः फलञ्च</p> <p>जलाशयादिहेतोः 2.4</p> <p>समयशुद्धिः</p> <p>सिंहमकरस्थगुरुदोषः 2.5</p> <p>परिहारश्च,</p> <p>सापवादलुप्तसंवत्सरदोषः</p> <p>वारप्रवृत्तिः 2.6,</p> <p>कालहोरेशाः, कालहोरायाः</p> <p>प्रयोजनम्,</p> <p>मन्वादियुगादितिथयश्च</p> <p>श्चनक्षत्रधिपा 2.7, नक्षत्रणां</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● कुलिकाद्यशुभमुहूर्तानां विषये कथयितुं शक्यति। ● भद्रादिविचारं सम्बुद्ध्य तान्त्रेखांकितं कृत्वा वर्णने अनुप्रयोगे च निपुणो भविष्यति। ● सिंहादिस्थगुरुदोषं सपरिहारं ज्ञात्वा तेषां प्रयोगे क्षमो भविष्यति। ● वारप्रवृत्त्यादिविषयान् विज्ञाय तेषामनुप्रयोगे दक्षो भविष्यति। ● नक्षत्राधिपध्रुवादिगणानां -नक्षत्रसंज्ञा- च स्वरूपादिकमवगत्य तेषां विशेषतां कथयितुं समर्थो भविष्यति। ● नक्षत्राधारितानां विभिन्नमुहूर्तानां ज्ञानमवाप्य तेषां व्यावहारिकजीवने प्रयोगे कुशलो भविष्यति। 		15	1

	<p>ध्रुवादिसंज्ञा</p> <p>2.8 नववस्त्रभूषणधारणमुहूर्त्ताः, स्फुटितवस्त्रस्य फलं परिहारश्च</p> <p>2.9 लतापादपरोपणराजदर्शनविक्र यादिमुहूर्त्ताः पशुरक्षामुहूर्त्तश्च</p> <p>2.10 औषधिसेवनसूचीकर्ममुहूर्त्तः विक्रयविपणिमुहूर्त्तः हस्त्यश्वमुहूर्त्तश्च</p>				
3	<p>3.1 आभूषणनिर्माणवस्त्रप्रक्षालनख -ण्डगादिधारणमुहूर्त्ताः</p> <p>3.2 ऋणादानप्रदा.धनव्यवहारसेवा नमुहूर्त्ताः</p> <p>3.3 हलप्रवहणबीजवपनधान्यछेदन -स्थापनमुहूर्त्ताः</p> <p>3.4 शान्तिमंगलकर्महोमाहुतिमुह र्त्तः अग्निवासश्च</p> <p>3.5 नवान्नभक्षणनोकानिर्माणाभि चारमुहूर्त्ताः</p> <p>3.6 रोगमुक्तिशिल्पविद्यामैत्रीपरी क्षामुहूर्त्ताः</p> <p>वशाज्वरफलं नक्षत्र 3.7 शीघ्रमारकयोगाश्च</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● आभूषणनिर्माणादि विभिन्नानां मुहूर्त्तानां ज्ञानेन तेषां व्यावहारिकजीवने प्रयोगं कर्तुं शक्यति। ● कृष्याधारितविविधमुहूर्त्तानां ज्ञानेन कृषिक्षेत्रे तेषामनुप्रयोगे दक्षो भविष्यति। ● रोगमुक्त्यादिमुहूर्त्तविषयान् ज्ञात्वा तेषामुपयोगं कर्तुं शक्यति। ● पंचके निषद्धकार्यादिकं विज्ञाय तेषां व्यावहारिकजीवने प्रयोगे निपुणो भविष्यति। 	20	15	1

	पंचकेनिषिद्धकार्याणि 3.8 इन्धनसंग्रहमुहूर्तश्च				
4	द्वित्रिपुष्करयोगौ 4.1 पुत्तलदाहेनिषिद्धकालः 4.2 अभुक्तमूलप्रमाणम् 4.3 अभुक्तमूलफलम् 4.4 नक्षत्रवशात् मूलनिवासः 4.5 जन्मनि निषिद्धकालः 4.6 नक्षत्राणां तारकसंख्या 4.7 नक्षत्राणां 4.8 स्वरूपाणि 4.9 जलाशयारामसुरप्रतिष्ठामुहूर्ताः	<ul style="list-style-type: none"> द्वित्रिपुष्करयोगौ विज्ञाय अनुप्रयोगे क्षमो भविष्यति। पुत्तलदाहादिनिषिद्धकालविषये ज्ञात्वा कथयितुं शक्यति। अभुक्तमूलादिविषये ज्ञानं प्राप्य वक्तुं क्षमो भविष्यति। नक्षत्राणां स्वरूपं तारकादिस्थितिञ्च ज्ञात्वा आकाशनिरीक्षणार्थं समुत्सुकाः ग्रहनक्षत्रादिवेधे च निपुणा भविष्यन्ति। <p>जलाशयारामसुरप्रतिष्ठामुहूर्तान् विज्ञाय तेषामनुप्रयोगे निपुणो भविष्यति।</p>	20	15	1
5	अनुशिक्षणमूल्यांकन/	<ul style="list-style-type: none"> अनुशिक्षणमाध्यमेन क्लिष्टविषयवस्तूनि सम्यगवगत्य तेषां विश्लेषणे क्षमो भविष्यति। <p>आन्तरिकमूल्यांकनेन प्राप्तज्ञानस्य परीक्षणं भूत्वा आत्मविश्लेषणे समर्थो भविष्यति।</p>	20	15	-

संकायवेदवेदांग पीठ -

-विभागपौरोहित्यम्

कक्षा- शास्त्री

-सत्रम् तृतीय

पत्रमूसीसी --6

ग्रन्थ नाम -कुण्डमण्डपसिद्धिः

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगमपरिणामाः)Learning	क्रेडिट	होरा)Hours(	अङ्काः
------	-----------------------	----------------------------	---------	-----------------	--------

		Outcome(			
1.	<p>वंशपरिचयः</p> <p>हस्तादिमानम्.</p> <p>भूमिपरीक्षा पूर्वपश्चिमसाधनम् दक्षिणोत्तरसाधनम्</p> <p>रात्रौ पूर्वपश्चिमसाधनम् उपायान्तरेणोत्तरदक्षिणसाधनम्</p> <p>चतुष्कोणसाधनम् मण्डपोच्चता</p> <p>मण्डपप्रमाणम् द्वारस्य वेद्याश्च प्रमाणम्</p> <p>मोडशस्तम्भक्रमः</p> <p>स्तम्भोपरि बलिकाः</p> <p>शिखररचना</p>		1	15	20
2.	<p>तौरणद्वाररचना</p> <p>फलककीलकमानम्-</p> <p>कीलरोपणम्</p> <p>मण्डपरचना</p> <p>ध्वजादिमानम्</p> <p>पताकामानम्</p> <p>पञ्चकुण्डीक्रमः वर्णभेदेन कुण्डक्रमः</p> <p>नवकुण्डीचक्रम्</p> <p>नवकुण्डीफलम्</p> <p>हवनसंख्यया हस्तमानम्</p> <p>हस्तादिक्षेत्रफलचक्रम्</p> <p>कुण्डाषु योनिस्थानम्</p>		1	15	20

	नम् गसाधनम् वतुरस्रसाधनम्				
3.	योनिकुण्डसाधनम् अर्धचन्द्रसाधनम् त्रिकोणकुण्डसाधनम् षुत्तकुण्डसाधनम् विषमषडस्रसाधनम् समषडस्रसाधनम् पद्मकुण्डसाधनम् विषमअष्टास्रसाधनम्- समअष्टास्रसाधनम्- कुण्डखातमानम् अधमादिमेखलापक्षः कुण्डमेखलारचना नाभिरचना योनिरचना		1	15	20
4.	अर्कागुलमेखला स्थंडिलप्रकाराः		1	15	20
5.	5.1 अनुशिक्षणआन्तरिकमूल्यांकनम्/	<ul style="list-style-type: none"> अनुशिक्षणमाध्यमेन क्लिष्टविषयवस्तूनि सम्यगवगत्य तेषां विश्लेषणे क्षमो भविष्यति 	Non credit	15	20

		<ul style="list-style-type: none"> • 'आन्तरिकमूल्यां कनेन प्राप्तज्ञानस्य परीक्षणं भूत्वा आत्मविश्लेषणे समर्थो भविष्यति। 			
--	--	---	--	--	--

संकायवेदवेदांग पीठ -
-विभागपौरोहित्यम्

कक्षा- शास्त्री -सत्रम् तृतीय
पत्रम्सीसी --7
ग्रन्थनाम :प्रतिष्ठामहोदधि -()

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगमपरिणामाः) Learning Outcome(	क्रेडिट	होरा	अङ्काः
01	कर्मकुटीकर्म,	<ul style="list-style-type: none"> • देवप्रतिष्ठाकर्मणि कर्मकुटीकर्म ज्ञानेन तेषां विषये वक्तुं शक्यति। 	1	15	20

	<p>जलाधिवासः, अन्नाधिवासः, स्नपनविधिः, ग्रामप्रदक्षिणा, मधुपर्कादिपूजनम्, शय्याधिवासः ,देवतापूजनम् 278:पृष्ठसंख्यात243),पर्यन्तम्(</p>	<ul style="list-style-type: none"> जलाधिवासं,अन्नाधिवासं,स्नपनविधिं, च विज्ञाय तेषामनुप्रयोगे क्षमो भविष्यति। <p>ग्रामप्रदक्षिणां,मधुपर्कादिपूजनं,शय्याधिवासं ,देवतापूजनं चेति विषयानवगत्य व्यवहारे अनुप्रयोगे समर्थो भविष्यति।</p>			
02	<p>शय्यापरितः, देवतापूजनम् 279) , :पृष्ठसंख्यात प्रासादशिखरप्रतिष्ठा पर्यन्तम्(दिक्पालबलिः, हवनम्, न्यासाः, शान्तिक, पौष्टिकहोमः, प्रासादाधिवासनम् ,प्रासादस्नपनम्, प्रासादवास्तुपूजनम्, प्रासादन्यासः, प्रासादशिखरप्रतिष्ठा</p>	<p>शय्यापरितःदेवतापूजनम् , दिक्पालबलिं, हवनं,न्यासान्,शान्तिक- पौष्टिकहोमं,प्रासादाधिवासनं प्रासादस्नपनं चेति विषयान् परिज्ञाय व्यावहारिकजीवने तेषामनुप्रयोगे दक्षो भविष्यति।</p> <ul style="list-style-type: none"> प्रासादवास्तुपूजनस्य ज्ञानमवाप्य तेषां व्यावहारिकजीवने प्रयोगे कुशलो भविष्यति। प्रासादन्यासं,प्रासादशिखरप्रतिष्ठां च विज्ञाय प्रयोगे निपुणो भविष्यति। 	1	15	20

03	<p>प्रासादोत्सर्गः, चलप्रतिष्ठा, प्रतिष्ठाहोमः, ब्रह्मादिमण्डलदेवताहोमः अघोर मन्त्रहोमः क्षेत्रपालवलिः, पूर्णाहुतिः, वोद्धी रा, संक्षेपेण चलप्रतिष्ठा जीर्णोद्धारवधिः</p>	<p>देवप्रतिष्ठाकर्मणि प्रासादोत्सर्ग, चलप्रतिष्ठां, • प्रतिष्ठाहोमं विज्ञाय तेषामनुप्रयोगे निपुणो भविष्यति। ब्रह्मादिमण्डलदेवताहोमं अघोर मन्त्रहोमं च परिज्ञाय तेषां विषये वक्तुं शक्यति। • क्षेत्रपालवलिं, पूर्णाहुतिं, वसोद्धीरां च विज्ञाय तेषामनुप्रयोगे समर्थो भविष्यति। • चलप्रतिष्ठां ज्ञात्वा तद्विषये कथयितुं शक्यति। देवप्रतिष्ठाकर्मणि जीर्णोद्धारवधिं विज्ञाय तेषामनुप्रयोगे निपुणो भविष्यति</p>	1	15	20
04	<p>बौधायनोक्त-राधाकृष्णप्रतिष्ठा- संक्षेपतो हनुमत्प्रतिष्ठा संक्षेपेण वापीकूपतडागप्रतिष्ठा यूपस्थापनम् यूपप्रमाणम् आरामोत्सर्गः पञ्चायतन प्रतिष्ठाक्रमकारिका पञ्चायतनचक्रम्</p>	<p>• प्रतिष्ठा विषयं महत्त्वञ्च विज्ञाय तेषां विषये वक्तुं शक्यति। बौधायनोक्त-राधाकृष्णप्रतिष्ठा- संक्षेपतो हनुमत्प्रतिष्ठासंक्षेपेण वापीकूपतडागप्रतिष्ठा विषये कथयितुं शक्यति। यूपस्थापनं यूपप्रमाणम् आरामोत्सर्गं च • विज्ञाय तेषां प्रयोगे दक्षो भविष्यति। पञ्चायतनप्रतिष्ठाक्रमकारिकां विज्ञाय पञ्चायतनचक्रं निगदितुं शक्यति।</p>	1	15	20
05	<p>5.1 अनुशिक्षण/ आन्तरिकमूल्यांकनम्</p>	<p>• अनुशिक्षणमाध्यमेन क्लिष्टविषयवस्तूनि सम्यगवगत्य तेषां विश्लेषणे क्षमो भविष्यति। • आन्तरिकमूल्यांकनेन प्राप्तज्ञानस्य परीक्षणं भूत्वा आत्मविश्लेषणे</p>	Non Credit	15	20

		समर्थो भविष्यति।			
--	--	------------------	--	--	--

संकायवेदवेदांग पीठ -

-विभागपौरोहित्यम्

कक्षा- शास्त्री

-सत्रम् चतुर्थ

पत्रम्सीसी --8

ग्रन्थनाम -मुहूर्त्तचिन्तामणि :

भागः (Unit)	विषयवस्तु	अधिगमपरिणामाः)Learning Outcome(	अं क	होरा)Hours (	क्रेडि ट
1-	<p>संक्रान्तिप्रकरणम् - संक्रान्तिनामानि संक्रान्तिसंज्ञा च, संक्रान्तिपुण्यकालनिर्णयः, चलसंक्रान्तिसाधनम्, जघन्यादिसंक्रान्तीनां फलम्, संक्रान्तीनां वाहनानि, संक्रान्तिनक्षत्रवशात् शुभाशुभफलम्, ग्रहबलानुसारकर्त्तव्यता, क्षयाधिमासयोः लक्षणम्</p> <p>गोचरप्रकरणम् - ग्रहाणां वेधस्थानानि, नक्षत्रवशात् ग्रहणफलम्, ग्रहाणां रत्नधारणं विधिश्च, ताराणां नामानि दोषपरिहारश्च, चन्द्रस्यावस्थाज्ञानम् अवस्थानां नामानि च, ग्रहाणां दोषपरिहारार्थमौषधयः, गन्तव्यराशेः प्राक् फलदिनानि, दुष्टतिथ्यादीनां परिहारः, ग्रहाणां फलकालः</p>	<ul style="list-style-type: none"> सङ्क्रान्तिनामानि तेषां संज्ञा चेत्यादीनां ज्ञानेन तेषां विषये वक्तुं शक्यति। सङ्क्रान्तिपुण्यकालनिर्णयः चलसङ्क्रान्तिसाधनं च विज्ञाय तेषामनुप्रयोगे क्षमो भविष्यति। जघन्यादिसंक्रान्तीनां फलम्, संक्रान्तीनां वाहनानि, संक्रान्तिनक्षत्रवशात् शुभाशुभफलम्, ग्रहबलानुसारकर्त्तव्यता चेति विषयानवगत्य व्यवहारे अनुप्रयोगे समर्थो भविष्यति। ग्रहबलानुसारकर्त्तव्यतां विज्ञाय कथयितुं शक्यति। क्षयाधिमासयोः लक्षणज्ञानेन तस्य विषये उद्बोधयितुं समर्थो भविष्यति। गोचरप्रकरणज्ञानेन सैद्धान्तिकरूपेण घटनानां पूर्वानुमानकरणे अनुप्रयोगे च दक्षो भविष्यति। ग्रहाणां दोषपरिहारार्थं रत्नौषधादिकं विज्ञाय तेषां प्रयोगे क्षमो भविष्यति। 	20	15	1

<p>2-</p>	<p>संस्कारप्रकरणम् -आद्यरजोदर्शने शुभाशुभविचारः, ऋतुमत्याः स्नानमुहूर्तः, आधाने निषिद्धकालः, गर्भाधानसीमन्तमुहूर्तौ, गर्भमासानामधिपाः, पुंसवनजातकर्मनामकरणमुहूर्तः -, सूतिकासनानमुहूर्तः, दन्तोत्पत्तिफलम्, दोलारोहणनिष्क्रमणजलपूजनमुहूर्तः - अन्नप्राशनमुहूर्तः, भूम्युपवेशनमुहूर्तः, जीविकापरीक्षा फलञ्च</p>	<ul style="list-style-type: none"> • आद्यरजोदर्शने शुभाशुभविचारः, ऋतुमत्याः स्नानमुहूर्तः, आधाने निषिद्धकालः, गर्भाधान-सीमन्तमुहूर्तौ, गर्भमासानामधिपाः पुंसवन-जातकर्म-नामकरणमुहूर्ताश्चेति विषयान् परिज्ञाय व्यावहारिकजीवने तेषामनुप्रयोगे दक्षो भविष्यति। • दन्तोत्पत्तिफल- दोलारोहण-निष्क्रमण - -जलपूजनअन्नप्राशन- भूम्युपवेशनादीनां विभिन्नमुहूर्तानां ज्ञानमवाप्य तेषां व्यावहारिकजीवने प्रयोगे कुशलो भविष्यति। • शिशोराजीविकापरीक्षाविधिं तत्फलञ्च विज्ञाय प्रयोगे निपुणो भविष्यति। 	<p>20</p>	<p>15</p>	<p>1</p>
<p>3-</p>	<p>संस्कारप्रकरणम्- शिशोस्ताम्बूलभक्षणमुहूर्तः, कर्णवेधमुहूर्तः, शुभकाले निषिद्धकालः, गुरुशुक्रयोः बालवृद्धत्वनिरूपणम्, मुण्डनमुहूर्तः, अक्षरारम्भमुहूर्तः, विद्यारम्भमुहूर्तः, व्रतबन्धमुहूर्तः, जन्ममासविचारः, उपनयने गुरुविचारः, उपनयने निषिद्धकालः, उपनयने ग्रहाणां फलम्, ब्रह्मौदनसंस्कारः, क्षुरिकाबन्धनमुहूर्तः, केशान्तसमावर्तनयोः मुहूर्तः</p>	<ul style="list-style-type: none"> • जातकस्य ताम्बूलभक्षणादिविध-संस्कारमुहूर्तान् विज्ञाय तेषामनुप्रयोगे निपुणो भविष्यति। • गुरुशुक्रयोः बालवृद्धत्वादिकं परिज्ञाय तेषां विषये वक्तुं शक्यति। • मुण्डनमुहूर्तः, अक्षरारम्भमुहूर्तः, विद्यारम्भमुहूर्तः, व्रतबन्धमुहूर्ताश्च विज्ञाय तेषामनुप्रयोगे समर्थो भविष्यति। • उपनयने जन्ममासगुरुविचारादिकं - त्वा तद्विषये कथयितुं शक्यति। • उपनयने निषिद्धकाल-ग्रहाणां फलादिकं विज्ञाय तेषामनुप्रयोगे निपुणो भविष्यति। • ब्रह्मौदनसंस्कारः, क्षुरिकाबन्धन-केशान्त-समावर्तनमुहूर्ताश्च विज्ञाय तेषां प्रयोगे दक्षो भविष्यति। 	<p>20</p>	<p>15</p>	<p>1</p>
<p>4-</p>	<p>विवाहप्रकरणम्- विवाहप्रयोजनम्, विवाहलग्नस्य महत्त्वम्, प्रश्नलग्नात् विवाहवैधव्यादियोगविचारः, कन्यावरवरणयोः मुहूर्तविचारः, विवाहे ग्रहशुद्धिः मुहूर्तनिर्णयश्च, अष्टकूटविचारः परिहारश्च, पञ्चसप्तशलाकावेधः, लतादिदशदोषवि</p>	<ul style="list-style-type: none"> • विवाहप्रयोजनम्, विवाहलग्नस्य महत्त्वञ्च विज्ञाय तेषां विषये वक्तुं शक्यति। • विवाहवैधव्यादियोगविचारं कृत्वा तत्फलं कथयितुं शक्यति। • कन्यावरवरणयोः मुहूर्तविचारं परिज्ञाय तेषां प्रयोगे दक्षो भविष्यति। • विवाहे ग्रहशुद्धिः मुहूर्तनिर्णयश्च, अष्टकूटविचारः परिहारश्चेत्यादिविषयानवगत्य - 	<p>20</p>	<p>15</p>	<p>1</p>

	चारः, पञ्चबाणदोषविचारः, अब्दादिविदोषाणां परिहारः, गान्धर्वविवाहमुहूर्तः।	निगदितुं शक्यति। • पञ्चसप्तशलाकावेधः, लतादिदशदोषविचारः, पञ्चबाणदोषविचारश्चेत्यादीनां ज्ञानेन तेषां व्यावहारिकजीवने प्रयोगे कुशलो भविष्यति। • अब्दादिविदोषाणां परिहार विज्ञाय तेषां विश्लेषणे क्षमो भविष्यति। • गान्धर्वविवाहमुहूर्तं परिज्ञाय तेषामनुप्रयोगे दक्षो भविष्यति।			
5	अनुशिक्षणमूल्यांकन/	• अनुशिक्षणमाध्यमेन क्लिष्टविषयवस्तूनि सम्यगवगत्य तेषां विश्लेषणे क्षमो भविष्यति। • आन्तरिकमूल्यांकनेन प्राप्तज्ञानस्य परीक्षणं भूत्वा आत्मविश्लेषणे समर्थो भविष्यति।	20	15	-

संकायवेदवेदांग पीठ -

-विभागपौरोहित्यम्

कक्षा- शास्त्री

पत्रम्सीसी -- 9

-सत्रम् चतुर्थ

ग्रन्थ नाम - मुहूर्तचिन्तामणेः यात्रा-वास्तुगृहप्रवेशप्रकरणानि

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगमपरिणामाः)Learning Outcome(	क्रेडिट
1.	यात्राप्रकरणम्- यात्रमुहूर्तविधानम्, प्रश्रवशात् शकुनवशाच्च यात्राफलम्, यात्राभङ्गयोगः दिग्ज्ञानञ्च, यात्रायां सौरमासफलं पञ्चाङ्गविचारश्च, वारनक्षत्रकालशूलविचारः नक्षत्राणां संज्ञाफलानि च, पथिराहुचक्रं फलञ्च, मासभेदेन तिथिफलम्, सर्वाङ्कसाधनं, महाडलभ्रमदोषविचारः हिम्बरयोगफलञ्च, चन्द्रतिथ्यादिघातविचारः, योगिनीवासकालपाशपरिघदण्डयोगः परिहारश्च - यात्रायां भायनशुक्रलमनविचारः, दिगीशलालाटियोगपर्युषितयात्रविचारः समयबलञ्च।	<ul style="list-style-type: none"> यात्रमुहूर्तविधानं परिज्ञाय तेषामनुप्रयोगे क्षमो भविष्यति। यात्राविषयकशकुनज्ञानेन तेषां व्यावहारिकजीवने प्रयोगे कुशलो भविष्यति। यात्राभङ्गयोगः दिग्ज्ञानञ्च विज्ञाय अनुप्रयोगे क्षमो भविष्यति। पञ्चाङ्गविचारं ज्ञात्वा यात्रायाः समयनिर्णये दक्षो भविष्यति। पथिराहुचक्रं फलञ्च विज्ञाय तेषामनुप्रयोगे निपुणो भविष्यति। मासभेदेन तिथिफलम्, सर्वाङ्कसाधनं, महाडलभ्रमदोषविचारः हिम्बरयोगफलादि विषये ज्ञानं प्राप्य वक्तुं शक्यति। यात्रायां चन्द्रतिथ्यादिघातविचारः, योगिनीवासकालपाश - परिघदण्डयोगः परिहारश्च, भायनशुक्रलमनविचारश्चेति विषयान् ज्ञात्वानुप्रयोगं कर्तुं शक्यति। दिगीशलालाटियोगपर्युषितयात्रविचारः समयबलञ्च विज्ञाय तेषां विश्लेषणे क्षमो भविष्यति। 	1

2.	<p>यात्राप्रकरणम् द्वादशभावानां संज्ञा - ग्रहाणां फलं, योगयात्रलनविचारश्च, विजयराज्यलाभादियोगाः, विजयदशमीयोगमुहूर्तश्च, शकुननिषिद्धकालत्रिनवमीदोष-कर्तव्यता च विचारः, नक्षत्रतिथिवारदिग्दोहदानां विचारः, यात्राविधिः प्रस्तानविचारश्च, यात्रयां त्याज्यवस्तूनि अकालवृष्टिदोषाः, यात्रयां शुभाशुभशकुनानि तेषां परिहारश्च, यात्रनिवृत्तौ गृहप्रवेशमुहूर्तः, यात्रयां निषिद्धयोगाः तेषां परिहारश्च</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● यात्राकाले, द्वादशभावानां संज्ञा - ग्रहाणां फलं, योगयात्रलनविचारश्चेति ज्योतिषविषयकसिद्धान्तान् ज्ञात्वा अनुप्रयोगे क्षमो भविष्यति। ● विजयराज्यलाभादियोगाः विजयदशमी योगश्चेति विषयान्-विज्ञाय तेषां विश्लेषणे क्षमो भविष्यति। ● यात्रारम्भकाले शकुननिषिद्धकाल-त्रिनवमीदोषविचारः कर्तव्यता चेति विषयान् परिज्ञाय प्रयोगे निपुणो भविष्यति। ● नक्षत्रतिथिवारदिग्दोहदानां विचारान् विज्ञाय तेषां विश्लेषणे क्षमो भविष्यति। ● यात्राविधिः प्रस्तानविचारश्च विषये ज्ञानं प्राप्य वक्तुं शक्यति। ● यात्रानिवृत्तौ गृहप्रवेशमुहूर्तः ज्ञात्वा मुहूर्तशोधने क्षमो भविष्यति। ● यात्रायां शुभाशुभशकुनानि तेषां परिहारः निषिद्धयोगाश्चेति विषये ज्ञात्वा कथयितुं शक्यति। 	1
3.	<p>वास्तुप्रकरणम् काकिणीविचारः, गृहारम्भमुहूर्ते कालशुद्धिः, वृषवास्तुचक्रम्, राहुमुखज्ञानम्, आयवशाद्द्वारज्ञानम्, जलाशयविचारः, कूपविचारः, गृहारम्भलग्नात् ग्रहस्थितिफलानि, चिरायुगृहयोगाः, गृहस्य हस्तान्तरणयोगाः</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ग्रामचयने काकिणीविचारसिद्धान्तानां ज्ञानेन तेषां व्यावहारिकजीवने प्रयोगे कुशलो भविष्यति। ● गृहारम्भमुहूर्ते कालशुद्धिः, वृषवास्तुचक्रम्, राहुमुखज्ञानञ्चेति विषयान् विज्ञाय अनुप्रयोगे क्षमो भविष्यति। ● आयवशाद्द्वारज्ञानम्, जलाशयविचारः, कूपविचारः, गृहारम्भलग्नात् ग्रहस्थितिफलानि चेति विषयान् ज्ञात्वा अनुप्रयोगे क्षमो भविष्यति। ● गृहस्य चिरायुगृहयोग-हस्तान्तरणयोगादि विषये ज्ञात्वा तेषां प्रयोगं कर्तुं शक्यति। 	1
4.	<p>वास्तुप्रकरणम् दिगनुरोधेन विभिन्नोपकरणगृहाणि, गृहारम्भे व्यांशयोः ज्ञानम्, गृहारम्भे पिण्डायादीनां साधनम्, गृहारम्भे वारनक्षत्रादीनां फलानि, द्वारचक्रम्</p> <p>गृहप्रवेशप्रकरणम् - गृहप्रवेशमुहूर्तः, जीर्णगृहप्रवेशे विशेषः, कुम्भचक्रशुद्धिः, वामार्कज्ञानम्, गृहप्रवेशविधिः</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● दिगनुरोधेन विभिन्नोपकरणगृहाणि विज्ञाय तेषामनुप्रयोगे निपुणो भविष्यति। ● गृहारम्भे व्यांशयोः ज्ञानम्, पिण्डायादीनां साधनविधिञ्च ज्ञात्वा अनुप्रयोगे क्षमो भविष्यति। ● गृहारम्भे वारनक्षत्रादीनां फलानि, द्वारचक्रविधिञ्च विज्ञाय तेषां विश्लेषणपूर्वकमध्ययने क्षमो भविष्यति। ● गृहप्रवेश मुहूर्तानां ज्ञानमवाप्य तेषां व्यावहारिकजीवने प्रयोगे कुशलो भविष्यति। ● जीर्णगृहप्रवेशविषये ज्ञानं प्राप्य वक्तुं शक्यति। ● कुम्भचक्रशुद्धिः, वामार्कज्ञानम्, गृहप्रवेशविधिञ्च विज्ञाय तेषाम् अनुप्रयोगे क्षमो भविष्यति। 	1
5.	5.1 अनुशिक्षणआन्तरिकमूल्यांकनम्/	<ul style="list-style-type: none"> ● अनुशिक्षणमाध्यमेन क्लिष्टविषयवस्तूनि सम्यगवगत्य तेषां विश्लेषणे क्षमो भविष्यति। ● आन्तरिकमूल्यांकनेन प्राप्तज्ञानस्य परीक्षणं भूत्वा आत्मविश्लेषणे समर्थो भविष्यति। 	1

संकायवेदवेदांग पीठ -

विभाग -पौरोहित्यम्

कक्षा- शास्त्री

सत्रम्- चतुर्थ

पत्रम्सीसी --10

ग्रन्थनामजातकालङ्कार -०: षट्पंचाशिका च

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगमपरिणामाः) Learning Outcome(
01	1.1 संज्ञाध्यायः 1.2 भावाध्यायः 1.3 योगाध्यायः	<ul style="list-style-type: none"> ● जातकालङ्कारग्रन्थग्रन्थकारयोः विषये परिचयमवाप्य तेषां विशेषतां वक्तुं शक्यति। ● तन्वादिद्वादशभावसंज्ञाग्रहदृष्टिश्चेति विषयान् विज्ञाय कथयितुं ,ग्रहमैत्री ,तेषां पर्यायसंज्ञां शक्यति। ● तन्वादीनां विभिन्नभावानां शुभाशुभत्वञ्च ज्ञात्वा तेषां समीक्षणे समर्थो भविष्यति। ● अनिष्टकुष्ठयोगादिभिर्निर्मितानां विभिन्नाशुभयोगानां विषये परिज्ञाय -परस्त्री-परज-व्यावहारिकजीवने तेषामनुप्रयोगे दक्षो भविष्यति। ● व्यभिचारवाचालयोगादिभिर्निर्मितानां विभिन्नाशुभयोगानां -कामीयोग-हीनवीर्य-अपकी-विषयेपरिज्ञाय व्यावहारिकजीवने तेषामनुप्रयोगे दक्षो भविष्यति। ● दादखंजयोगादिभिर्निर्मितानां विभिन्नाशुभयोगानां -नेत्र-दुर्गन्धि-दन्त-व्याधि-वात-पंगु-प्ली-विषये परिज्ञाय व्यावहारिकजीवने तेषामनुप्रयोगे दक्षो भविष्यति।
02	2.1विषकन्यायोगः 2.2आयुर्दायध्यायः 2.3वैपरीत्यभावफलाध्यायः-	<ul style="list-style-type: none"> ● विषकन्यायोगानां विषये कथयितुं शक्यति। ● सभंगं विषाख्ययोगञ्च ज्ञात्वा तान् व्यावहारिकजीवने प्रयोक्तुं क्षमो भविष्यति। ● आयुमूलं विज्ञाय तेषामनुप्रयोगे दक्षो भविष्यति। ● दीर्घायुः मध्यमायुः पूर्णायुश्चैतेषां स्वरूपादिकमवगत्य तेषां प्रयोगं कर्तुं समर्थो भविष्यति। ● सुखीयोगः कुलप्रसिद्धियोश्चेति विषये ज्ञानमवाप्य तेषां व्यावहारिकजीवने प्रयोगकर्तुं कु-भविष्यति।
03	3.1लग्नादिद्वादशभावानां - शुभाशुभकथनञ्च	<ul style="list-style-type: none"> ● षट्पञ्चाशिकाग्रन्थग्रन्थकारयोः ज्ञानेन तेषां व्यावहारिकजीवने प्रयोगं कर्तुं शक्यति। ● प्रश्नकुण्डल्यनुसारेण लाभालाभज्ञानेन तेषामनुप्रयोगे दक्षो भविष्यति।

	गमागमाध्यायः 3.2 जयपराजयाध्यायः 3.3	<ul style="list-style-type: none"> ● रोगमुक्त्यादिमूकप्रश्नविषयान् ज्ञात्वा तेषामुपयोगं कर्तुं शक्यति। ● शत्रुनिवृत्तिप्रयोगे निपुणो सन्धिविरोधकविचारान् विज्ञाय तेषां व्यावहारिकजीवने-जयपराजया भविष्यति।
04	4.1शुभाशुभलक्षणाध्यायः- 4.2 प्रसवचिन्ताविचारः नष्टप्राप्तिअध्यायः 4.5 मिश्राध्यायः 4.6	<ul style="list-style-type: none"> ● विविधशुभाशुभयोगान् विज्ञाय अनुप्रयोगे क्षमो भविष्यति। ● लाभालाभविचारप्रसवचिन्ताविचारान् ज्ञात्वा कथयितुं शक्यति।-रोगप्रश्नविचार- ● प्रश्नकुण्डल्यनुसारेण चौरज्ञानविषये ज्ञानं प्राप्य तेषां फलकथने क्षमो भविष्यति। ● प्रश्नकुण्डल्यानुसारेण नष्टवस्तुस्थितिज्ञानविवाहयोगविचारश्चेति -कन्यापुत्रजन्मविचारविषयान् ज्ञात्वा तेषां फलकथने निपुणो भविष्यन्ति। ● प्रश्नलग्नानुसारेण वर्षाज्ञानविचारः गर्भे कन्यापुत्रविचारश्चेति विषयान् विज्ञाय तेषां फलकथने निपुणो भविष्यति।
05	/अनुशिक्षण 5.1 आन्तरिकमूल्यांकनम्	<ul style="list-style-type: none"> ● अनुशिक्षणमाध्यमेन क्लिष्टविषयवस्तूनि सम्यगवगत्य तेषां विश्लेषणे क्षमो भविष्यति। ● आन्तरिकमूल्यांकनेन प्राप्तज्ञानस्य परीक्षणं भूत्वा आत्मविश्लेषणे समर्थो भविष्यति।

संकाय वेदवेदांग -पीठ
कक्षाशास्त्री-

पत्रमूसीसी --11

ग्रन्थनाम -पारस्करगृह्यसूत्रम्

-विभागपौरोहित्यम्
सत्रम्- पञ्चमम्

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगमपरिणामाः) Learning Outcome(
01	ग्रन्थपरिचयः, ग्रन्थकारस्य परिचयः मंगलाचरणम्, स्थालीपाकः, कुशकण्डिका , आवसथ्याधानविधि, पुनराधानपुनराधेययोर्निमित्तालनि :अर्घ्यविधि, अर्घ्यदानपात्रम्,	<ul style="list-style-type: none"> ● ग्रन्थग्रन्थकारयोः परिचयमवाप्य व्याख्यातुं शक्यति।- ● स्थालीपाकआवसथ्याधानविधि, कुशकण्डिका- वक्तुं शक्यति। ● अर्घ्यविधि, (:मधुपर्क) विवाहविधिं च विज्ञाय प्रयोगं कर्तुं शक्यति। ● विवाहेनक्षत्रविचारान् परिज्ञाय तेषामनुप्रयोगे क्षमो भविष्यति। <p>कन्यादानविधानम्, परस्परसमीक्षणम्, जयाहोमविधिं, अभ्यातानहोमविधिं, लाजाहोमविधिं विज्ञाय तेषामनुप्रयोगे निपुणो भविष्यति ।</p>

	<p>,(:मधुपर्क)विवाहविधि,:पा कयज्ञा,:विवाहेनक्षत्रविचार ,:वर्णानुक्रमेग्रन्थोपक्रमः,व र्णानुक्रमेण विवाहः,वस्त्रपरिधानम्,क न्यादानविधानम् ,परस्परसमीक्षणम्,आधारण विधिः,जयाहोमविधिः,अ भ्यातानहोमविधिः,लाजाहो मविधिः</p>	
02	<p>लाजाहोमविधिः,साङ्गुष्ठपा णिग्रहणम्,शिलारोहणम्,गा थागानम्,प्रदक्षिणाविधानम् ,सप्तपदीक्रमः,अभिषेचनम् सूर्यदर्शनम्,हृदयालम्बनम्, अभिमन्त्रणम्,अनुगुप्तागार (कोहवर) गमनम्,ग्रामवचनम् वचनानुसारेण -ग्रामवृद्धा) (लोकाचारः,दक्षिणा,ध्रुवदर्श नम् सिन्दूरदान,ब्रह्मचर्यविधान म्,नित्यहोमविधिः,नैमित्ति कहोमविधिः,वध्वाभंगृहे प्रथमगमने कर्म (प्रायश्चित्तिः),चतुर्थीकर्म पक्षादिकर्म(गर्भाधानम्) दर्शपूर्णमासस्थालीपाकः) गर्भधारणायनस्तविधिः,(पुं सवनम्,सीमन्तोन्नयनम्,सो प्यन्तीकर्म सुखप्रसवार्यकर्म) (</p>	<ul style="list-style-type: none"> • विवाहाङ्गभूतकर्माणि विज्ञाय विवाहप्रयोगे निपुणो भविष्यति। • ध्रुवदर्शनम्,सिन्दूरदानम्,ब्रह्मचर्यविधानम्,नित्यहोमविधिं,नैमित्तिकहोमविधिं,वध्वाभंगृहे प्रथमगमने कर्म (प्रायश्चित्तिः),चतुर्थीकर्म विधिं परिज्ञाय व्यवहारे प्रयोगे दक्षो भविष्यति। • गर्भाधानम् दर्शपूर्णमासस्थालीपाक) पक्षादिकर्म(गर्भधारणायनस्तविधि(ं,पुंसवनम् कर्तुं भविष्यति। • पुंसवनम्,सीमन्तोन्नयनम्,सोप्यन्तीकर्म (सुखप्रसवार्यकर्म) च ज्ञात्वा अनुप्रयोगे दक्षो भविष्यति।

03	जातकर्म, नामकरणम्, बहिनिष्क्रमणम्, सूर्यावलोकनम्, प्रोष्यागतस्यकर्म, पुत्रादिदर्शनविधिः, अन्नप्राशनम्, चूडाकरणकेशान्ते, उपनयनम्, समिधादानम्, भिक्षाचरणम्, दण्डाजिनधारणम्, ब्रह्मचारिव्रतानि, स्नातकभेदाः, समावर्तनम्, उपनयनस्य परमावधिः, पतितसावित्रीकाः	<ul style="list-style-type: none"> जातकर्म, नामकरणम्, बहिनिष्क्रमणम्, सूर्यावलोकनम्, प्रोष्यागतस्यकर्म, पुत्रादिदर्शनविधिं ज्ञात्वानुप्रयोगे निपुणो भविष्यति। अन्नप्राशनम्, चूडाकरणम् केशान्तसंस्कारं, उपनयनम्, च कर्तुं शक्यति। स्नातकभेदान्, ज्ञात्वा समावर्तन संस्कारस्य वैशिष्ट्यं वक्तुं शक्यति। उपनयनसंस्कारं विज्ञाय प्रयोगे क्षमो भविष्यति।
04	स्नानविधिः समावर्तनम्) स्नातकव्रतम्, स्नानदिनात्प्रभृति त्रिविरात्रव्रतम्, पञ्चमहायज्ञविधिः, उपाकर्मविधिः, अनध्यायः, उत्सर्गोत्तरजपः, उत्सर्गविधिः, लाङ्गलयोजनम्, श्रवणाकर्म, इन्द्रयज्ञः, पृषातक (आश्वयुजी) कर्म, सीतायज्ञः	<ul style="list-style-type: none"> स्नानविधिं, स्नातकव्रतम्, महायज्ञविधिं, उपाकर्मविधिं च विज्ञाय कथयितुं क्षमो भविष्यति। अनध्यायविधिं, उत्सर्गोत्तरजपं, उत्सर्गविधिं ज्ञात्वा प्रयोगे कुशलो भविष्यति। लाङ्गलयोजनम्, श्रवणाकर्म, इन्द्रयज्ञं, पृषातक कर्म (आश्वयुजी), सीतायज्ञं च, ज्ञात्वा प्रयोगे कुशलो भविष्यति।
05	आन्तरिकमू/अनुशिक्षण 5.1 ल्यांकनम्	<ul style="list-style-type: none"> अनुशिक्षणमाध्यमेन क्लिष्टविषयवस्तूनि सम्यगवगत्य तेषां विश्लेषणे क्षमो भविष्यति। आन्तरिकमूल्यांकनेन प्राप्तज्ञानस्य परीक्षणं भूत्वा आत्मविश्लेषणे समर्थो भविष्यति।

संकायवेदवेदांग पीठ -

विभाग - पौरोहित्यम्

कक्षा- शास्त्री

सत्रम्- पंचमम्

सीसी - पत्रम्-12

ग्रन्थनाम - श्राद्धसंग्रहः

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगमपरिणामाः
------	-----------------------	---------------

		)Learning Outcome(
01	<p>अथाऽधिकारिनिरूपणम्</p> <p>अथ त्रयोदशपुत्राणां नामानि</p> <p>अथाधिकारिणः</p> <p>अधोदकदानाद्यनर्हाः</p> <p>अथ प्रथमक्रिया</p> <p>वैतरणीगोदानविधिः</p> <p>अथ दाहप्रक्रिया</p> <p>षट्पिण्डदानम्</p> <p>अथ पञ्चकविधानम्</p> <p>अथोदकदानादि</p> <p>पिप्पलसमीपे जलदीपदानम्</p> <p>अथ पिण्डदानक्रिया</p> <p>अथाऽस्थिसञ्चयनिर्णयः</p> <p>अथाऽस्थिसञ्चयनप्रयोगः</p> <p>अथाचाराग्निरग्रेरप्यस्थिपर्जनरदाहः</p> <p>अथ दशगात्रप्रयोगः</p> <p>अथ वृषोत्सर्गादिकारिका</p> <p>अथ वृषोत्सर्गे वेदीमण्डपप्रमाणम् स्तम्भद्वारप्रमाण ध्वजपताकाप्रमाणम्</p> <p>अथ छायामण्डपविधानम्</p> <p>अथ वृषोत्सर्गे पूजनारम्भः</p> <p>अथ द्वारपालपूजनम्</p> <p>अथ दशदिक्पालपूजनम्</p>	●

	<p>अथ चतुर्दशयमपूजनम्</p> <p>अथैकादशाहश्राद्धार्थं निमन्त्रणा</p> <p>अथैकादशाहकृत्यम्</p> <p>अथ ब्राह्मणवरणं शय्यादानञ्च</p> <p>काञ्चनपुरुषदानम् जिदम्पतिपूजनम् अथ सूपौदनदानम् -</p> <p>अथ वृषोत्सर्गः तत्रादौ रुद्रकलशस्थापनम् अथ पुरुषसूक्तपाठः अथ रुद्राध्यायः</p> <p>अथ प्रेतमातृस्थापनं पूजनं च अथ रुद्राध्यायः पुरुषसूक्तं यद्देवा देवहेडनम् इति पाठः</p> <p>अथ हवनकर्मारम्भः अथ रुद्राध्यायः वृषभलाञ्छनञ्च स्नानकरणमन्त्राः</p> <p>सावित्रीअघमर्षणं रुद्राध्यायं पुरुषसूक्तं यद्देवादेवहेडनं जपः - अथ न्यासक्रमः</p>	
02	<p>अथ पूजनमभिमन्त्रणञ्च</p> <p>अथ नीलश्राद्धम्</p> <p>नीलपुच्छतर्पणम्</p> <p>अथ वैतरण्यां सोपकरणयुतं</p> <p>कपिलागोदानम्</p> <p>अथ गजदानम्</p> <p>अथाऽश्वदानम्</p> <p>महीषीदानम्</p> <p>अथ शिविकादानम्</p> <p>अथ रथदानम्</p> <p>अथ गन्त्रीदानम्</p> <p>अथ पृथ्वीदानम्</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● राजयोगभंगविषये परिचयं प्राप्य आयुःस्थानकथनपूर्वकं मारकस्थानस्य समीक्षणे दक्षो भविष्यति । ● ग्रन्थोक्तप्रकारेण मारकेशनिर्णयं कर्तुं शक्यति । ● ग्रहाणां दशाफलं परिज्ञाय आत्मसम्बन्धिग्रहाणां - ं विषये कथयितुं शक्यति। ● केन्द्र त्रिकोणयोः स्वामिनोः दशाफलं सम्बुद्ध्य राजयोगस्य-फलप्राप्तिकालः ,राजयोगकालः, शुभदशायां योगकारकाणां फलमित्यादि विषयाणां वर्णने अनुप्रयोगे च निपुणो भविष्यति। ● राहुकेत्वोर्दशाफलनिर्णयेन सह पापग्रहदशाफलवैशिष्ट्यं कथयितुं शक्यति। ● पापदशेशानां फलवैशिष्ट्यं वक्तुं समर्थो भविष्यति । ● मारकभुक्तिः मारकत्वम् इत्यस्य निर्णयं कर्तुं शक्यति । ● शनि शुक्रयोः भुक्तिव्यत्यनेन शुभत्वाशुभत्वं परिज्ञाय-तस्य विक्षेपणे दक्षो भविष्यति । ● लग्नेशग्रेशयोल-दशमेशयोः धर्म-श्च सम्बन्धवशाद् राजयोगानां विषये कथयितुं समर्थो भविष्यति ।

	<p>अथ एकादशाक्षोदककुम्भदानम्</p> <p>अथैकादशाहाऽपात्रकश्राद्धप्रयोगः</p> <p>अथ छत्रदानम्</p> <p>अथ उपानदानम्</p> <p>अथाऽऽद्याश्राद्धम्.</p> <p>अथ मासिकश्राद्धम्</p> <p>अथ सपिण्डनश्राद्धम्</p> <p>अथ शय्यादानम्</p> <p>अथ पददानम्</p> <p>अथ गणपत्यादिपूजनं हवनञ्च</p> <p>अथाऽपात्रैकैकोद्दिष्टश्राद्धम्</p> <p>अथाऽपात्रकपार्वणश्राद्धम्</p>	
03	<p>अथ मातृदशगात्रप्रयोगः अथाऽपात्रकमातुरेकादशाहप्रयोगः</p> <p>अथ मातुरेकादशाहे शय्यादानम्</p> <p>अथ मातृमासिकश्राद्धप्रयोगः</p> <p>मातृसपिण्डनश्राद्धप्रयोगः</p> <p>अथ मातुरेकोद्दिष्टश्राद्धप्रयोगः</p> <p>अथाऽवीरायाः सपिण्डकतृक षोडशश्राद्धप्रयोगः</p> <p>अथाऽन्वष्टकाश्राद्धनिर्णयः</p> <p>अथाऽपरपक्षे मातृनवम्यां अन्वष्टकाश्राद्धप्रयोगः</p> <p>अथ स्त्रीकंपत्युरेकोद्दिष्टश्राद्धम् .</p> <p>अथ शस्त्रहतादिनिमित्तकं सांवत्सरिकैकोद्दिष्टश्राद्धम्</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● भुजकोटिकर्णानां विषये कथयितुं समर्थो भविष्यति । ● करणसूत्रं तथा च अस्यासन्नमूलज्ञानार्थमुपायानामनुप्रयोगे दक्षो भविष्यति। ● त्र्यस्रजात्ये भुजे ज्ञाते कोटिकर्णानयने करणसूत्रविषये निपुणो भविष्यति । ● भुजकोटिकर्णविषयान् ज्ञात्वा कर्णकोटियुतौ भुजे च ज्ञाते पृथक्करणं कर्तुं शक्यति। ● बाहुकर्णयोगे कोटौ च ज्ञातायां पृथक्करणे निपुणो भविष्यति। ● कोटिकर्णान्तरे भुजे च दृष्टे पृथक्करणे दक्षो भविष्यति । ● कोट्येकदेशेन युते कर्णे भुजे च दृष्टे कोटिकर्णज्ञानं कर्तुं शक्यति । ● भुजकोट्योर्योगे कर्णे च ज्ञाते पृथक्करणं क्षमो भविष्यति । ● कर्णसूत्रं तथा च अक्षक्षेत्रलक्षणान् विज्ञाय तेषामनुप्रयोगे निपुणो भविष्यति।

		<ul style="list-style-type: none"> ● त्रिभुजफलानयनाय करणसूत्रविषये वक्तुं क्षमो भविष्यति । ● चतुर्भुजत्रिभुजयोरस्पष्टफलानयने करणसूत्रं ज्ञात्वा फले स्थूलत्वनिरूपणं निपुणा भविष्यति ।
04	<p>अथ सपिण्डकनान्दीश्राद्धप्रयोगः</p> <p>अथ तीर्थश्राद्धप्रयोगः</p> <p>अथ नित्यश्राद्धप्रयोगः</p> <p>अथ शौनकोक्तजीवितश्राद्धप्रयोगः</p> <p>अथ सर्वप्रायश्चित्तप्रयोगः</p> <p>अथ दशदानानि</p> <p>ततो वैतरणी-ऋणधेनु-मोक्षधेनु- पापधेनु-उत्क्रान्तधेनुदानम्</p> <p>त्रयोदश्यां सूर्यादिपूजनं श्राद्धारम्भः</p> <p>अथ चतुर्दश्यां दाहप्रयोगः</p> <p>अथामावास्यायां शय्यादानम्</p> <p>अथ कपिलादानम्</p> <p>अथ आद्यश्राद्धम्</p> <p>अथ जीवश्राद्धे प्रतिपदि त्रिथौ मासिकश्राद्धप्रयोगः</p> <p>अथ जीवश्राद्धे सपिण्डनश्राद्धप्रयोगः</p>	
05	5-1 अनुशिक्षणान्तरिकमूल्यांकनम्/	<ul style="list-style-type: none"> ● अनुशिक्षणमाध्यमेन क्लिष्टविषयवस्तूनि सम्यगवगत्य तेषां विक्षेपणे क्षमो भविष्यति। ● आन्तरिकमूल्यांकनेन प्राप्तज्ञानस्य परीक्षणं भूत्वा आत्मविक्षेपणे समर्थो भविष्यति।

संकायवेदवेदांग पीठ -
वास्तुशास्त्रम् -विभाग

कक्षाशास्त्री-

सीसी -पत्रम्-13

ग्रन्थनामभुवनकोशविमर्शः -

-सत्रम् षष्ठ

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगमपरिणामाः) Learning Outcome(
01	1.1 भुवनकोशः 1.2 सृष्टिपरिकल्पना 1.3 ब्रह्माण्डम्	<ul style="list-style-type: none"> ● भुवनकोषविषये लोकानां विवेचनविषये परिचयमवाप्य तेषां विशेषतां वक्तुं शक्यति। ● ऊर्ध्वमध्याधोलोकश्च विषये ज्ञात्वा तेषां समीक्षणे समर्थो भविष्यति। ● सृष्टिपरिकल्पना सृष्टेः-सांख्यदृष्टितुलना-सृष्ट्युत्पत्तौ-हिरण्यगर्भ-वैज्ञानिकपरिकल्पना-वैदिककल्पनाश्च विषये परिज्ञाय व्यावहारिकजीवने तेषामनुप्रयोगे दक्षो भविष्यति। ● ब्रह्माण्डस्योद्भवः, विस्फोटकसिद्धान्त, ब्रह्माण्डोत्पत्तिः, सौरपरिवारः, विराट्पुरुषेण स्फन्दनशीलसिद्धान्तश्च विषये सम्यग्रूपेण ज्ञात्वा तेषां प्रयोगे क्षमो भविष्यति।
02	2.1 अस्माकं सौरपरिवारः	<ul style="list-style-type: none"> ● सौरपरिवारस्योत्पत्तिविषये सम्यग्रूपेण कथयितुं शक्यति। ● वैज्ञानिकदृष्ट्या सौरपरिवारोत्पत्ति नवग्रहाणाञ्च ज्ञात्वा विषये परिज्ञाय व्यावहारिकजीवने समाजे च तेषामनुप्रयोगे दक्षो भविष्यति। ● उल्काधूमकेतुविषये शिराज्ञानविषये तेषामनुप्रयोगे दक्षो भविष्यति।
03	3.1 पृथिव्या आवरणाः भूमौ पुरनिवेशः 3.2	<ul style="list-style-type: none"> ● पृथिव्योपरिसप्तावायोः वर्णनम् ज्ञानेन तेषां वायुमण्डलस्याधुनिकवैज्ञानिकपक्षश्च व्यावहारिकजीवने प्रयोगं कर्तुं शक्यति। ● भूमेरुत्तरदक्षिणगोलार्थः, भारतवर्षम्, जम्बूद्वीपः, पुराणेषु सप्तद्वीपा वसुमति प्लक्षकुशशाल्मलिक्त्रौञ्चशाकपुष्करद्वीपाश्च विषये सम्यग्रूपेण ज्ञानेन तेषामनुप्रयोगे दक्षो भविष्यति।
04	भूमावुदधिः 4.1 प्रलयः 4.2	<ul style="list-style-type: none"> ● वेदेषु समुद्राणां वर्णनं विभागश्च, पुराणेषु समुद्राणां वर्णनम् तथा च अर्वाचीनसमुद्राणामुद्भवः परिचयश्च, बौद्धजैनमातानुसारेण समुद्राणां वर्णनं विषये विज्ञाय अनुप्रयोगे क्षमो भविष्यति। ● प्रशान्तमहासागरपश्चिममध्यपूर्वप्रशान्तमहासागरश्च विषये ज्ञानं प्राप्य वक्तुं क्षमो भविष्यति। ● आचार्यभास्करस्य मतेन प्रलयस्य भेदाश्च, महाप्रलयः, नैमित्त्यप्रलयः, नित्यप्रलयः आत्यन्तिको लयश्च ज्ञात्वा तेषां प्रयोगविधिश्च निपुणा भविष्यति।
05	/अनुशिक्षण 5.1	<ul style="list-style-type: none"> ● अनुशिक्षणमाध्यमेन क्लिष्टविषयवस्तूनि सम्यगवगत्य तेषां विश्लेषणे क्षमो भविष्यति। ● आन्तरिकमूल्यांकनेन प्राप्तज्ञानस्य परीक्षणं भूत्वा आत्मविश्लेषणे समर्थो भविष्यति।

	आन्तरिकमूल्यांकनम्	
--	--------------------	--

संकायः वेदवेदांगपीठ -०:

वास्तुशास्त्रम् -विभाग

कक्षा- शास्त्री

सत्रम्- षष्ठम्

पत्रम्सीसी --14

ग्रन्थनाम -आधुनिकवास्तुकला

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगमपरिणामाः)Learning Outcome(
01	वास्तुकलायाः परिचयः, तद्विविधतत्त्वानामवधारणाः, वास्तुकलायाः प्रमुखसिद्धान्ताः तेषामनुप्रयोगविधिश्च, भूखण्डचयनम्, वास्तुदृष्ट्या भूखण्डस्य अन्तःसंबन्धः- स्वरूपदृष्ट्या पदार्थदृष्ट्या च, प्रकृतेः	<ul style="list-style-type: none"> वास्तुकलाया विविधतत्त्वानामवधारणा तेषां सिद्धान्ताः अनुप्रयोगविधिःभूखण्डचयनादि , विविध विषयाणां विश्लेषणे सक्षमो भविष्यति ।

	स्वरूपम्, मानवशरीरविज्ञानं शरीररचना च, गृहवास्तुसंरचना, अर्वाचीनवास्तुकलायाः उद्भवः तस्याः भौगोलिकसामाजिक-सांस्कृतिकस्वरूपञ्च ।	
02	अर्वाचीनवास्तुकलादृष्ट्या भवननिर्माणनियमाः मापनं प्रक्रिया शैली च, वास्तुकलायाः विज्ञान कला अर्थशास्त्रराजनीतिशास्त्रैः सहसंबन्धः, भवनस्य मूलभूतावयवाः, भित्तिस्तम्भछर्दि –इष्टिकापाषाणादयः, इष्टिकाभित्तिरचनाक्रमः, आरसीसी इत्यस्य निर्माणविधिः, अर्वाचीनवास्तुकला पर्यावरणञ्च ।	<ul style="list-style-type: none"> ● अर्वाचीनवास्तुकलादृष्ट्या भवननिर्माणनियमाः मापनं प्रक्रियाशैलीराजनीतिशास्त्रैः सह-अर्थशास्त्र, भवनस्य मूलभूतावयवाः, सम्बन्धः – भित्तिस्तम्भछर्दि इष्टिकापाषाणादयानां सह अर्वाचीनवास्तुकला पर्यावरणादि विषयाणां गभीरतां अवगम्य विश्लेषणं कर्तुं सक्षमो भविष्यति ।
03	गृहनिर्माणे द्वारागवाक्षनिर्माणविधिः, वास्तुकर्मणि काष्ठप्रयोगविमर्शः, निर्माणस्य व्यवस्थितकरणम्, भित्तिस्तम्भछर्दितलनिर्माणविचारः, अर्वाचीनवास्तुकलादृष्ट्या भवनस्य विविधांगानि, सोपान-अंगण अलिन्दादिनिर्माणविधयः, भूमेरधस्तलनिर्माणम्	<ul style="list-style-type: none"> ● गृहनिर्माणे द्वारागवाक्षनिर्माणविधिः वास्तुकर्मणि काष्ठप्रयोगविमर्शः निर्माणस्य व्यवस्थितकरणेन सह भवनस्य विविधांगानि-अंगण -सोपान , भूमेरधस्तलनिर्माणादि ,अलिन्दादिनिर्माणविधयः विषये सक्षमो भविष्यति ।
04	भवनस्य बाह्यसज्जाविमर्शः, भवनस्य आन्तरिकसज्जाविमर्शः, अर्वाचीनवास्तुकलादृष्ट्या भवने धात्वादिप्रयोगविचारः, भवने आलेख्यादिप्रयोगविचारः, आवासीयभवनविन्यासमानचित्रपरिचयः, व्यवसायिकभवनविन्यासमानचित्रपरिचयः, देवमन्दिरविन्यासमानचित्रपरिचयः ।	भवनस्य बाह्य-आवास ,आन्तरिकसज्जाविमर्शः-दे-व्यावसायिकवमन्दिरविन्यासे धात्वादिप्रयोग-चित्रादयानां विश्लेषणे निपुणो भविष्यति-आलेख
05	5-1 vuqf'k{k.k@vkUrfjdedwY;kadue~	<ul style="list-style-type: none"> ● अनुशिक्षणमाध्यमेन क्लिष्टविषयवस्तूनि सम्यगवगत्य तेषां विश्लेषणे क्षमो भविष्यति। ● आन्तरिकमूल्यांकनेन प्राप्तज्ञानस्य परीक्षणं भूत्वा आत्मविश्लेषणे समर्थो भविष्यति।

आचार्यपाठ्यक्रमपरिणामाः (बनतेम वनजबवउमे थवत बीतलंधडणण)

आचार्य (द्विवर्षीयस्नातकोत्तर) पौरोहित्यशास्त्रपाठ्यक्रमस्यान्ते छात्रः-

पाठ्यक्रमः पाठ्यक्रमपरिणामाः

पाठ्यक्रमः-१

ॐ -1 (आह्निकसूत्रावलिः)

ॐ 1- आह्निकसूत्रावलिग्रन्थस्य ग्रन्थकारस्य च विषये परिचयमवाप्य तेषां विशेषतां वक्तुं शक्यति।

- ८ 2- आह्निकसूत्रावलिग्रन्थस्य विषयवस्तूनि व्यक्तीकर्तुं समर्थो भविष्यति।
- ८ 3- ब्रह्मकर्मादिकमवबुद्धय व्याख्यायितुं शक्यति।
- ८ 4- आह्निकसूत्रावलिग्रन्थे अशौचविचारसिद्धान्तान् ज्ञात्वा प्रदर्शयितुं शक्यति।
- ८ 5- मन्त्रपुरश्चरणादिकमवगम्य वर्णनपुरस्सरम् अनुप्रयोगे समर्थो भविष्यति।
- ८ 6- भक्ष्याभक्ष्यादिविषयाणां विश्लेषणपुरस्सरं परीक्षणं कर्तुं शक्यति।
- ८ 7- कात्यायनादिपरिशिष्टसूत्रोक्तस्त्रिकालसन्ध्याप्रयोगस्य विश्लेषणं कर्तुं सक्षमो भविष्यति।
- ८ 8- कुण्डसंस्कारप्रयोगसोपानानि ज्ञात्वा तस्य उपयोगं कर्तुं शक्यति।
- ८ 9- स्वध्यायध्ययनमादिकं ज्ञात्वा व्यावहारिकजीवने तेषामनुप्रयोगे दक्षो भविष्यति।

पाठ्यक्रमः-२

८ - २ अनुष्ठानप्रकाशः

- ८ १- अनुष्ठानकालनियमविषये परिचयं सम्प्राप्य तेषां विषये कथयितुं शक्यति।
- ८ २- अनुष्ठाने योग्याचार्य-निन्द्याचार्य-जपयोग्यब्राह्मण-निन्दितजापकादिविषयान् ज्ञात्वा तेषामनुप्रयोगे सक्षमो भविष्यति।
- ८ ३- जपकर्तृणां विषये नियमानवाप्य तेषां विशेषतां वक्तुं शक्यति।
- ८ ४- कामनाभेदेन देवार्चनम् इति सिद्धान्तानवगम्य वर्णने समर्थो भविष्यति।
- ८ ५- पूजोपचाराः यथा पञ्चोपचार-दशोपचार-षोडशोपचारान् विचार्य तेषां प्रयोगं कर्तुं शक्यति।

पाठ्यक्रमः-३

८-३ प्रायश्चित्तविवेकः

- ८ १- प्रायश्चित्तविवेकग्रन्थस्य ग्रन्थकारस्य च विषये परिचयमवाप्य तेषां विशेषतां वक्तुं शक्यति।
- ८ २- प्रायश्चित्तविवेकग्रन्थस्य अध्ययनेन छात्रः प्रायश्चित्तविधीनां आत्मसात् कर्तुं शक्नोति ।
- ८ ३- तदनन्तरं प्रायश्चित्तस्य महत्त्वं ज्ञात्वा तेषां विश्लेषितुं शक्यते।
- ८ ४- ग्रन्थोक्तप्रकारेण पापनाशनाय व्रतानां परिज्ञाय तेषामनुप्रयोगे दक्षो भविष्यति।
- ८ ५- ग्रन्थोक्तदिशा प्रायश्चित्तकर्मफलनिवृत्त्यादि लक्षणान् ज्ञात्वा तेषां विश्लेषणे समीक्षणे च समर्थो भविष्यति।

पाठ्यक्रमः-4

८८-4 स्मृतिकौस्तुभः

- ८८ १- स्मृतिकौस्तुभग्रन्थस्य ग्रन्थकारस्य च विषये परिचयमवाप्य तेषां विशेषतां वक्तुं शक्यति।
- ८८ २- मासे विशेषे सम्पन्नकार्यस्य अध्ययनेन छात्रः प्रत्येकमासस्य विधीनां आत्मसात् कर्तुं शक्नोति ।
- ८८ ३- तदनन्तरं मासिककृत्यानां महत्त्वं ज्ञात्वा तेषां विश्लेषितुं शक्यते।
- ८८ ४-ग्रन्थोक्तप्रकारेण मासिककृत्यानां परिज्ञाय तेषामनुप्रयोगे दक्षो भविष्यति।
- ८८ ५- ग्रन्थोक्तदिशा चैत्र-वैशाख-आषाढ-ज्यैष्ठादि मासलक्षणान् ज्ञात्वा तेषां विश्लेषणे समीक्षणे च समर्थो भविष्यति।

पाठ्यक्रमः-5

८८ -5 अनुष्ठानप्रकाशः

- ८८ १- अनुष्ठानकालनियमविषये परिचयं सम्प्राप्य तेषां विषये कथयितुं शक्यति।
- ८८ २- अनुष्ठाने योग्याचार्य-निन्द्याचार्य-जपयोग्यब्राह्मण-निन्दितजापकादिविषयान् ज्ञात्वा तेषामनुप्रयोगे सक्षमो भविष्यति।
- ८८ ३- जपकर्तृणां विषये नियमानवाप्य तेषां विशेषतां वक्तुं शक्यति।
- ८८ ४- कामनाभेदेन देवार्चनम् इति सिद्धान्तानवगम्य वर्णने समर्थो भविष्यति।
- ८८ ५- पूजोपचाराः यथा पञ्चोपचार-दशोपचार-षोडशोपचारान् विचार्य तेषां प्रयोगं कर्तुं शक्यति।

पाठ्यक्रमः-6

८८ -6 कर्मकाण्डप्रदीपः (वैकल्पिकम्)

(विषयगतच्छात्राणां कृते)

- ८८ 1- आदितः कुण्डमण्डपरचनाप्रकारपरिचयमवाप्य तेषां विशेषतां वक्तुं शक्यति।
- ८८ २-पञ्चगव्यनिर्माणविधिविषयान् विज्ञाय तेषां समीक्षणे नियोजने च समर्थो भविष्यति।
- ८८ ३-षोडशोपचारपूजने तथा गणपतिपूजने समर्थो भूत्वा प्रदर्शनं प्रयोगं च कर्तुं शक्यति।
- ८८ ४-पूजनविधानां सम्यगवगत्य तेषां प्रयोगे दक्षो भविष्यति।
- ८८ ५-राक्षाविधितः दशदिक्पालपूजनादि विश्लेषणपूर्वकमनुप्रयोगे निपुणो भविष्यति।
- ८८ ६-सर्वतोभद्रमण्डलदेवतापूजनं वास्तुदेवताहोमविधिं ज्ञात्वा प्रयोगे समर्थो भविष्यति।

पाठ्यक्रमः-7

८८ -7 यज्ञतत्त्वप्रकाशः

- ८१- वेदिस्तरणं पात्रासादनञ्च ज्ञात्वा तेषां प्रयोगे निपुणो भविष्यति।
- ८२- सामिधेनीकर्म तथा अनुयाजाद्यनुष्ठानान् विश्लेषणपुरस्सरं प्रयोगं कर्तुं शक्यति।
- ८३- पशुयागोपयुक्तानां द्रव्याणां विवेचनपूर्वकं प्रयोगं कर्तुं समर्थो भविष्यति।
- ८४- पशुयागविषये विवेचनं कर्तुं शक्यति।
- ८५- पशुयागे उपसत-तृतीय-चतुर्थदिनकृत्यविषयान् ज्ञात्वा तेषां प्रयोगं कर्तुं समर्थो भविष्यति।
- ८६- वाजपेययागस्य विश्लेषणपूर्वकं प्रयोगं कर्तुं शक्यति।

पाठ्यक्रमः-8

८-8 अनुष्ठानप्रकाशः

- ८१- हवनविषयकविधिपरिभाषाः ज्ञात्वा व्यक्तीकर्तुं दक्षो भविष्यति।
- ८२- मण्डपादिकरणविधानं पठित्वा तेषां विश्लेषणपूर्वकं प्रयोगं कर्तुं शक्यति।
- ८३- अग्न्युत्तरणविधिम् अग्निपूजनविधिं च ज्ञात्वा प्रयोगे समर्थो भविष्यति।
- ८४- गणपतिमन्त्रपुरश्चरणसाधनविषये ज्ञानमवाप्य अनुप्रयोगे च निपुणो भविष्यति।
- ८५- देवीमन्त्रानुष्ठानप्रकरणविषये विवेचनं कर्तुं समर्थो भविष्यति।
- ८६- विष्णुमन्त्रपुरश्चरणाभ्यासे कुशलो भविष्यति।

पाठ्यक्रमः-9

९-9 प्रायश्चित्तविवेकः

- ९१- अनुपातकविषये परिचयमवाप्य तेषां विशेषतां वक्तुं शक्यति।
- ९२- गोवधे किं प्रायश्चित्तमिति विषयं ज्ञात्वा तेषां प्रायश्चित्तानां विश्लेषणपूर्वकं विवेचनं कर्तुं शक्यति।
- ९३- एकहायनप्रायश्चित्तं तथा गर्भवधप्रायश्चित्तादीनां लक्षणान् विज्ञाय तेषां प्रयोगे समर्थो भविष्यति।
- ९४- गजाशवादीनां वधे तथा चाण्डालाद्यन्नभक्षणे प्रायश्चित्तिरूपणे च कुशलो भविष्यति।
- ९५- सामान्येनाभोज्यान्नभोजनप्रायश्चित्ते यज्ञोपवितरहितस्य भोजने च विषये विश्लेषणे अनुप्रयोगे च समर्थो भविष्यति।
- ९६- रेतोमुत्रपूरीषभक्षणप्रायश्चित्तविषये ज्ञानं सम्प्राप्य अनुप्रयोगे समर्थो भविष्यति ।

पाठ्यक्रमः-10

१०-10 स्मृतिकौस्तुभः

- ८१- स्मृतिकौस्तुभग्रन्थस्य ग्रन्थकारस्य विषये परिचयमवाप्य तेषां विशेषतां वक्तुं शक्यति।
- ८२- आश्विनमासे कृत्यलक्षणानि ज्ञात्वा विभिन्नतथ्यानामाकलनं कृत्वा तेषां विश्लेषणपूर्वकं प्रयोगं कर्तुं शक्यति।
- ८३- कार्तिकमासे कृत्यलक्षणानि ज्ञात्वा निरूपणे प्रयोगे च दक्षो भविष्यति।
- ८४- मार्गशीर्षमासे कृत्यलक्षणादिकं ज्ञात्वा समीक्षणपुरस्सरं तेषां प्रयोगं कर्तुं शक्यति।
- ८५- माघमासविचारः पूजननिषेधविमर्शश्चेति विज्ञाय तेषां परीक्षणं कर्तुं समर्थो भविष्यति।
- ८६- फाल्गुनमासकृत्यलक्षणानि ज्ञात्वा तेषां विवेचनपूर्वकं प्रयोगं कर्तुं शक्यति।

पाठ्यक्रमः-११

८-११ पूर्वकमलाकरः

- ८१- षोडशादिपदवास्तुषु देवतानां पदभोगविषये, वास्तुपुरुषाकृतावयवपरिकल्पनाविषये नाडीवंशादीनां च विषये परिचयमवाप्य तेषां विशेषतां वक्तुं शक्यति।
- ८२- मर्मवेधादिकं विज्ञाय तेषां विश्लेषणं परीक्षणञ्च कर्तुं समर्थो भविष्यति।
- ८३- वास्तुपुरुषाङ्गविभागं वास्तुदेवतानिघण्ट्वादिकं च ज्ञात्वा तेषां विवेचनं कर्तुं समर्थो भविष्यति।
- ८४- राजनिवेशस्य विभिन्नतथ्यानि विज्ञाय तेषां विश्लेषणपुरस्सरं समालोचनां कर्तुं शक्यति।
- ८५- वास्तुनिर्माणाय वृक्षकाष्ठानयनविधिं ज्ञात्वा तेषामनुमाने परीक्षणे च निपुणो भविष्यति।
- ८६- इन्द्रध्वजादिनिरूपणे परीक्षणे च कुशलो भविष्यति।
- ८७- नगरसज्जावर्णने विश्लेषणे सज्जाकरणे च समर्थो भविष्यति।
- ८८- चतुश्शालविधानादिविषये विवेचनात्मकमाकलनमनुप्रयोगञ्च कर्तुं शक्यति।
- ८९- गृहादिकानां निम्नोच्चादिवशाच्छुभाशुभज्ञानं चिन्तनमनुमानं च कर्तुं समर्थो भविष्यति।
- ९०- प्रश्नलग्नमाध्यमेन गर्भिणीप्रश्न-वृष्टिप्रश्न-प्रवासीप्रश्न-चौरप्रश्नादिकं कथयितुं दक्षो भविष्यति।

पाठ्यक्रमः-१२

८-११ कर्मकाण्डप्रदीपः (वैकल्पिकम्)

- ८१- आदितः कुण्डमण्डपरचनाप्रकारपरिचयमवाप्य तेषां विशेषतां वक्तुं शक्यति।
- ८२-पञ्चगव्यनिर्माणविधिविषयान् विज्ञाय तेषां समीक्षणे नियोजने च समर्थो भविष्यति।
- ८३-षोडशोपचारपूजने तथा गणपतिपूजने समर्थो भूत्वा प्रदर्शनं प्रयोगं च कर्तुं शक्यति।

८-पूजनविधानां सम्यगवगत्य तेषां प्रयोगे दक्षो भविष्यति।

५-राक्षाविधितः दशादिक्पालपूजनादि विश्लेषणपूर्वकमनुप्रयोगे निपुणो भविष्यति।

६-सर्वतोभद्रमण्डलदेवतापूजनं वास्तुदेवताहोमविधिं ज्ञात्वा प्रयोगे समर्थो भविष्यति।

पाठ्यक्रमः-१२ दानमयूखः

८ - 12 दानमयूखः

(आरम्भतः देवताप्रतिमादानपर्यन्तः)

१- दानमयूखग्रन्थस्य ग्रन्थकारस्य विषये विशेषतामभिकथने सक्षमो भविष्यति।

२- देवताप्रतिमालक्षण-स्वरूपादिनिर्धारणे विश्लेषणं कर्तुं शक्यति।

३- अनुष्ठाने दक्षिणाविषये विभिन्नतथ्यानामाकलनङ्कृत्वा तेषामनुप्रयोगे समर्थो भविष्यति।

४- मण्डपादिनिर्माणविषये शास्त्रीयमतानवगम्य विश्लेषणे निर्माणकरणे च दक्षो भविष्यति।

५- कुण्डनिर्माणादि विविधदोषाणां परिज्ञानं कृत्वा तेषां विवेचने परीक्षणे च निपुणो भविष्यति।

६- द्वारपूजाविधिं ज्ञात्वा तेषां व्यवस्थितकरणे अनुष्ठानकर्मणि चानुप्रयोगे दक्षो भविष्यति।

७- ग्रहदानविधानं हिरण्यदानादिकं च विज्ञाय तेषां विवेचने परीक्षणानुप्रयोगे च समर्थो भविष्यति।

पाठ्यक्रमः-१३ संस्कारदीपकः

८ - 13

१- संस्कारदीपकग्रन्थस्यस्वरूपं विज्ञाय ग्रन्थस्य विशेषतां कथयितुं शक्यति।

२- संस्कारलक्षण-परिभाषा-भेदा-सर्वकर्मसाधारणीपरिभाषा परिज्ञानेन तेषां विवेचने अनुप्रयोगे च समर्थो भविष्यति।

३- गर्भाधान-पुंसवन-सीमन्तोन्नयन-जातकर्मादि सिद्धान्तानां विश्लेषणपुरस्सरं प्रयोगं कर्तुं शक्यति।

४- नामकरण-अन्नप्राशन-निष्क्रमण-चूडाकरणादि संस्काराणां विभिन्नतथ्यानाम् आकलनङ्कृत्वा तेषामनुप्रयोगे समर्थो भविष्यति।

५- उपनयन-वेदारम्भ-समावर्तनादिलक्षणानां परिज्ञानेन तेषां विवेचने विश्लेषणे च समर्थो भविष्यति।

६- विवाहसंस्कार-चतुर्थीकर्मादिलक्षणं विज्ञाय विश्लेषणपुरस्सरं समाजयोजनानिर्माणे दक्षो भविष्यति।

पाठ्यक्रमः-१४ ब्रतोद्यापनप्रकाशः

८ - 14

१- ब्रतोद्यापनप्रकाशग्रन्थस्य ज्ञानेन ब्रतोद्यापनविषयवस्तूनां परिचयं सम्प्राप्य तेषां विशेषतामभिकथने सक्षमो भविष्यति।

- ८२- पञ्चलोकपालपूजनं विज्ञाय विश्लेषणपुरस्सरमनुप्रयोगं कर्तुं शक्यति।
- ८३- दशदिक्पालस्थापना-प्रधानदेवताहोमविविधसिद्धान्तान् ज्ञात्वा तेषां विवेचने प्रयोगे च निपुणो भविष्यति।
- ८४- सर्वोत्तमभद्रदेवताहोमविज्ञाय तेषां प्रयोगे च कुशलो भविष्यति।
- ८५- शय्यादानविधानानां विवेचनपूर्वकं प्रयोगं कर्तुं समर्थो भविष्यति।
- ८६- आरोग्यप्रतिपद्ब्रतोद्यापन-ऋषिपञ्चमीब्रतोद्यापनविधानानां विविधतथ्यानि च ज्ञात्वा तेषां विश्लेषणपुरस्सरं प्रयोगं कर्तुं शक्यति।
- ८७- उपाङ्गललिताब्रतोद्यापनं ज्येष्ठारतोद्यापनं च विज्ञाय अनुप्रयोगं कर्तुं शक्यति।

पाठ्यक्रमः-१५

८८-15 कात्यायनश्रौतसूत्रम्

- ८९- वेदस्य महत्त्वं यज्ञस्य महत्त्वं च विवेचनं कर्तुं समर्थो भविष्यति।
- ९०- कात्यायनश्रौतसूत्रस्य विभिन्नतथ्यानां विश्लेषणे विवेचने च दक्षो भविष्यति।
- ९१- वेदिस्तरणं पात्रासादनञ्च ज्ञात्वा तेषां प्रयोगे निपुणो भविष्यति।
- ९२- सामिधेनीकर्म तथा अनुयाजाद्यनुष्ठानान् विश्लेषणपुरस्सरं प्रयोगं कर्तुं शक्यति।
- ९३- पशुयागोपयुक्तानां द्रव्याणां विवेचनपूर्वकं प्रयोगं कर्तुं समर्थो भविष्यति।
- ९४- पशुयागविषये विवेचनं कर्तुं शक्यति।
- ९५- पशुयागे उपसत-तृतीय-चतुर्थदिनकृत्यविषयान् ज्ञात्वा तेषां प्रयोगं कर्तुं समर्थो भविष्यति।
- ९६- वाजपेययागस्य विश्लेषणपूर्वकं प्रयोगं कर्तुं शक्यति।

पाठ्यक्रमः-१६

९७-16 अनुष्ठानप्रकाशः (शिवमन्त्रपुरश्चरणप्रकरणम्)

- ९८- श्रीकण्ठादिन्यास-मृत्यञ्जयकवचस्य विश्लेषणपुरस्सरं विवेचने च सक्षमो भविष्यति।
- ९९- रुद्रविधान-रुद्रयन्त्रविधानस्य च प्रयोगं कर्तुं शक्नोति।
- १००- रुद्रपीठपूजा-चमकाध्यायस्य प्रसाध्य तस्य विश्लेषणपूर्वकं प्रयोगं कर्तुं शक्नोति।
- १०१- शीर्षसंज्ञकानुवादं शिवस्तुतिविधानस्य च प्रयोगं कर्तुं शक्यति।
- १०२- पार्थिवलिङ्गमाहात्म्यं शिवाथर्वशीर्षपठस्य महत्त्वं च वक्तुं शक्नोति।

पाठ्यक्रमः-१७

८८-17 दानमयूखः

८८ १ - धरादान-महाभूतघटदानस्य च विषये व्याख्यातुं शक्यति।

८८ २ - दशमहादानानि वैवाहिकदानानि विषये च विश्लेषणे विवेचने च दक्षो भविष्यति

८८ ३- कपिलादानम् उभयतोमुखीदानं च विषये विश्लेषणपुरस्सरं विवेचने निपुणो भविष्यति

८८ ४- वैतरणिदानं कार्पासाचलदानं विषये च विश्लेषणं विवेचनं च कर्तुं शक्यति।

८८ ५- घृताचलदानानि विषये विज्ञाय तेषां विश्लेषणपुरस्सरं विवेचने निपुणो भविष्यति

पाठ्यक्रमः-१८ (विषयेतरच्छात्राणां कृते)

८८ - 18 शान्तिप्रकाशः

८८१- शान्तिपरिभाषा-काल-विनायकस्नपनशान्त्यादिविषयान् विज्ञाय विश्लेषणपूर्वकं निरूपणं प्रयोगञ्च कर्तुं शक्यति।

८८ २- सूर्यादिग्रहशान्ति-सप्तग्रहादियोग्यशान्तिविधीनां विवेचनपूर्वकं प्रयोगे सक्षमो भविष्यति।

८८ ३- उपनयनविवाहादौ गुरुपूजा-दर्शशान्त्यादिकं विषयान् ज्ञात्वा विश्लेषणं विवेचनं प्रयोगञ्च कर्तुं शक्यति।

८८ ४- मूलशान्तिः तथा शतौषध्यादिकं विषयान् विज्ञाय विश्लेषणे विवेचने निरीक्षणे प्रयोगे च कुशलो भविष्यति।

८८ ५- आश्लेषाशान्तिं बालग्रहशान्त्यादिकं विषयानवबुध्य विश्लेषणपुरस्सरं निरीक्षणे प्रयोगे च निपुणो भविष्यति।

पाठ्यक्रमः-१९

८८-19 व्रतोद्यापनप्रकाशः

८८ १- व्रतोद्यापनप्रकाशग्रन्थस्य ज्ञानेन व्रतोद्यापनविषयवस्तूनां परिचयं सम्प्राप्य तेषां विशेषतामभिकथने सक्षमो भविष्यति।

८८ २- दूर्वाष्टमीव्रतोद्यापनं गोपद्मव्रतोद्यापनं च विषयान् विज्ञाय विश्लेषणपुरस्सरमनुप्रयोगं कर्तुं शक्यति।

८८ ३- वामनजयन्तीव्रतोद्यापन-शिवरात्रिव्रतोद्यापनविविधप्रयोगान् ज्ञात्वा तेषां विवेचने प्रयोगे च निपुणो भविष्यति।

८८ ४- मासिकशिवरात्रिव्रतोद्यापन-मलमासव्रतोद्यापनविषयान् विज्ञाय तेषां प्रयोगे च कुशलो भविष्यति।

८८ ५- कार्तिकमासव्रतोद्यापन-लक्षपद्मव्रतोद्यापनविधानानां विवेचनपूर्वकं प्रयोगं कर्तुं समर्थो भविष्यति।

८८ ६- लक्ष्मीपूजाविधानानां विविधतथ्यानि च ज्ञात्वा तेषां विश्लेषणपुरस्सरं प्रयोगं कर्तुं शक्यति।

पाठ्यक्रमः-२०

८८ - 20 प्रायोगिकम्

८८ १- उपनयनं विज्ञाय विश्लेषणं विवेचनं च कर्तुं शक्यति।

८२- वेदारम्भ्यः विषयं विवेचनानुप्रयोगे च सक्षमो भविष्यति।

८३-समावर्तनसंस्कारविषयं ज्ञात्वा विश्लेषणपूर्वकं विवेचने प्रयोगे च समर्थो भविष्यति।

८४-विवाहः (लाजाहोमः सप्तपदी) विषयान् विज्ञाय विवेचनं प्रयोगं च कर्तुं शक्यति।

८५-नवग्रह-सर्वतोभद्रमण्डल-कुण्डमण्डपनिर्माणविषयान् परिज्ञाय तेषां संग्रहणं मूल्यांकनं निर्माणाय क्षेत्रफलस्यानुमानं कर्तुं शक्यति।

पाठ्यक्रमः-२१

८६- 21 मौखिकपरीक्षा

८७- संस्कार-श्राद्धस्वरूपे विवेचयितुं प्रयोगं च कर्तुं शक्यति।

८८- प्रायश्चित्त-शान्तिशास्त्रस्य सिद्धान्तान् विश्लेषयितुं शक्यति।

८९- पुराण-रामायण-महाभारतादिषु पौरुषशास्त्रस्य स्वरूपं निगदितुं शक्यति।

९०- पुरश्चरण-यज्ञादिस्वरूपमभिज्ञातुं शक्यति।

पाठ्यक्रमः-२२

९१- 22 वैदिकवाङ्मयस्येतिहासः

९२- वेदनां परिचयं विज्ञाय विश्लेषणं विवेचनं च कर्तुं शक्यति।

९३- ब्राह्मणग्रन्थानां परिचयेति विषयानवगत्य तेषां निरूपणे विवेचनानुप्रयोगे च सक्षमो भविष्यति।

९४- आरण्यकग्रन्थानां परिचयविषयान् ज्ञात्वा विश्लेषणपूर्वकं विवेचने प्रयोगे च समर्थो भविष्यति।

९५- नवोपनिषद्ग्रन्थानां विवेचनं च कर्तुं शक्यति।

९६- कल्पसूत्राणां परिज्ञाय तेषां संग्रहणं मूल्यांकनं पौरुषशास्त्रस्य रक्षणं च कर्तुं शक्यति।

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः
(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

बी-4, कुतुबसांस्थानिकक्षेत्रम्, नवदेहली – 110016

विशिष्टाचार्यस्य अधिगमपरिणामाः (Learning Outcome)

संकायः - वेदवेदांगपीठम्

कक्षा- विशिष्टाचार्यः

ग्रन्थनाम- पारस्करगृह्यसूत्रम् (परिशिष्टप्रकरणम्)

विभागः- पौरोहित्यम्

सत्रम्- प्रथमम्

पत्रम्- सीसी -1

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगमपरिणामाः (Learning Outcome)	क्रेडिट	होरा (Hours)	अङ्काः
01	वापीकूपतडागादिस्थापनविधिः कात्यायनकृतं परिशिष्टशौचसूत्रम् - शौचविधिः आचमनविधिः	वापीकूपतडागादिस्थापनविधेः परिचयमवाप्य व्याख्यातुं शक्यति। कात्यायनकृतं परिशिष्टशौचसूत्रम् - विज्ञाय विश्लेषणं कर्तुं शक्यति। शौचविधे आवश्यकतां महत्त्वञ्चावगम्य अध्ययने प्रवृत्तो भविष्यति। आचमनविधिं ज्ञात्वा अध्ययनं प्रति रुचिः भविष्यति।	1	15	20

	कात्यायनोक्तं त्रिकण्डिकास्नानसूत्रम् -	कात्यायनोक्तं त्रिकण्डिकास्नानसूत्रस्य परिचयमवाप्य तस्य प्रयोगे समर्थो भविष्यति।			
02	नित्यस्नानविधिः ब्रह्मयज्ञविधिः तर्पणविधिः कात्यायनोक्तं नवकण्डिकाश्राद्धसूत्रम् - आपरपक्षिकश्राद्धविधिः	नित्यस्नानविधेः ज्ञानमवाप्य तस्य अनुप्रयोगे समर्थो भविष्यति। ब्रह्मयज्ञविधिविषयं ज्ञात्वा तेषां प्रयोगकर्तुं शक्यति। तर्पणविधिज्ञानं सम्प्राप्य तेषां विश्लेषणपूर्वकमध्ययने क्षमो भविष्यति। कात्यायनोक्तं नवकण्डिकाश्राद्धसूत्रस्य ज्ञानं कृत्वा तस्य प्रयोगे समर्थो भविष्यति। आपरपक्षिकश्राद्धविधिं ज्ञात्वा व्यावहारिकजीवने अनुप्रयोगे क्षमो भविष्यति।	1	15	20
03	एकोद्दिष्टविधिः सपिण्डीकरणविधिः आभ्युदयिकश्राद्धप्रयोगः द्रव्यविशेषेण तृप्तिविशेषः काम्यश्राद्धानि	एकोद्दिष्ट विधेः परिचयमवाप्य तेषां विशेषतां वक्तुं शक्यति। सपिण्डीकरणविधिं ज्ञात्वा सपिण्डीकरणविधौ समर्थो भविष्यति। आभ्युदयिकश्राद्धप्रयोगं ज्ञात्वा तस्यानुप्रयोगे दक्षो भविष्यति। द्रव्यविशेषेण तृप्तिविशेषं विज्ञाय तस्यानुप्रयोगे क्षमो भविष्यति। काम्यश्राद्धानि ज्ञात्वा तेषां प्रयोगकर्तुं शक्यति।	1	15	20

04	<p>अक्षय्यतृत्युपायाः</p> <p>भोजनसूत्रम्</p> <p>योगीश्वरद्वादशनामानि</p> <p>पारस्करगृह्यसूत्रस्थ-सूत्रानुक्रमणिका</p> <p>पारस्करगृह्यसूत्रोद्धृत-मन्त्रानुक्रमणिका</p>	<p>अक्षय्यतृत्युपायाःविषयकं ज्ञानमवाप्य</p> <p>अक्षय्यतृत्युपायान् कर्तुं शक्यति।</p> <p>भोजनसूत्रम् विज्ञाय तेषां प्रयोगे परीक्षणे च समर्थो भविष्यति।</p> <p>योगीश्वरद्वादशनामानि विज्ञाय तेषामनुप्रयोगे दक्षो भविष्यति।</p> <p>पारस्करगृह्यसूत्रस्थ-सूत्रानुक्रमणिकां, पारस्करगृह्यसूत्रोद्धृत-मन्त्रानुक्रमणिकां च ज्ञात्वा द्वयोरनुप्रयोगे समर्थो भविष्यति।</p>	1	15	20
05	5.1 अनुशिक्षण/आन्तरिकमूल्यांकनम्	<ul style="list-style-type: none"> • अनुशिक्षणमाध्यमेन क्लिष्टविषयवस्तूनि सम्यगवगम्य तेषां विश्लेषणे क्षमो भविष्यति। • आन्तरिकमूल्यांकनेन प्राप्तज्ञानस्य परीक्षणं कृत्वा आत्मविश्लेषणे समर्थो भविष्यति। 	Non Credit	15	20

संकाय- वेदवेदांग पीठ
कक्षा- विशिष्टाचार्यः

सत्रम्- प्रथम

विभाग- पौरोहित्यम्
पत्रम्- सीसी-2

ग्रन्थनाम – भारतीयकर्मकाण्डस्वरूपाध्ययनम्

इकाई	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगमपरिणामाः (Learning Outcome)	क्रेडिट	होरा (Hours)	अङ्काः
01	. विमर्शाध्यायः कर्मकाण्ड विधाध्यायः	विमर्शाध्यायं विज्ञाय तस्यानुप्रयोगे समर्थो भविष्यति। कर्मकाण्डविधाध्यायविषयकज्ञानमवाप्य प्रयोगकर्मणि कुशलो भविष्यति।	1	15	20
02	कर्मकाण्डाधिकारस्वरूप विचाराध्याय कर्मकाण्ड स्वरूप परिचायनाध्यायः	कर्मकाण्डाधिकारस्वरूपविचाराध्यायं ज्ञात्वा .कर्मकाण्डदृष्ट्या विचारकर्तुं क्षमो भविष्यति। कर्मकाण्ड स्वरूप परिचायनाध्यायं ज्ञात्वा अनुप्रयोगे दक्षो भविष्यति।	1	15	20
03	कर्मकाण्डोपयोगि पदार्थस्वरूपप्रकाशनाध्यायः मनीषित प्रकाशनाध्यायः	<ul style="list-style-type: none"> * कर्मकाण्डोपयोगि पदार्थस्वरूपप्रकाशनाध्यायविषयमवगम्य तेषां प्रयोगे क्षमो भविष्यति। मनीषितप्रकाशनाध्यायं विज्ञाय तस्यानुप्रयोगे समर्थो भविष्यति।	1	15	20
04	कर्मकाण्डानां	कर्मकाण्डानां	1	15	20

	<p>साम्प्रतिकानुष्ठानस्वरूपाध्यायः</p> <p>कर्मकाण्डस्य युगोपयोगिताध्यायः</p>	<p>साम्प्रतिकानुष्ठानस्वरूपाध्यायस्याधारभूतसिद्धान्तान् विज्ञाय अध्याये वर्णितविषयं व्यक्तीकर्तुं समर्थो भविष्यति।</p> <p>कर्मकाण्डस्य युगोपयोगिताध्यायं विचार्य तस्यानुप्रयोगे क्षमो भविष्यति।</p>			
05	5.1 अनुशिक्षण/आन्तरिकमूल्यांकनम्	<ul style="list-style-type: none"> • अनुशिक्षणमाध्यमेन क्लिष्टविषयवस्तूनि सम्यगवगम्य तेषां विश्लेषणे क्षमो भविष्यति। • आन्तरिकमूल्यांकनेन प्राप्तज्ञानस्य परीक्षणं कृत्वा आत्मविश्लेषणे समर्थो भविष्यति। 	Non Credit	15	20

